

EEEH Dergi

Eşit, Erişilebilir, Engelsiz Hayat

Sayı: 57

Kasım 2018

Editörler: Elif Emir Öksüz, Deniz Aydemir Döke, Meral Sözen.

Yazım Denetimi: Gülcan Altun, Pınar Yavuz.

Web Sorumlusu: Burak Sarı.

Ses Teknik Destek: Burak Sarı.

Yayınlayan: Engelsiz Erişim Derneği.

İletişim Bilgileri:

Web: <http://eeeh.engelsizerisim.com>

E-posta: eeehdergi@gmail.com

Facebook: www.facebook.com/eeehdergi

Twitter: www.twitter.com/eeehdergi

İçindekiler

Editörden.....	1
DOSTLARIN ARASINDAYIZ	4
5. BEYAZ BASTON VE ERIŞİLEBİLİRLİK FESTİVALİ'NDEN	7
Ben Bir Bastonum	10
Kafamın Kamyon Kasasıyla İmtihanı.....	12
3 B'NİN İKİNCİSİ BEYAZ BASTON II ANKARA'DAN İSTANBUL'A YOLCULUK	15
İÇİM KIPIR KIPIR.....	18
AKADEMİK ÇALIŞMA SİSTEMİM.....	21
Bebekle Uçmak.....	24
NORMALLİĞİN İÇİNDE BİR FARK	28
Küçük Bir Deneme	31
Selam Yaşam Ateşi.....	34

Editörden

Merhaba sevgili okurlar.

Belleğimizde biriken güzelliği çıkınımıza doldurup kapınıza geldik. Kapıda kalmayacağımızın verdiği özgüvenle bilinçlerinizdeki kalıcı misafirliğimizin heyecanını yaşamaktayız.

Malum Ekim ayı festival ayıydı. Hayal gücümüzün sınırsızlığıyla emek bir araya gelince, anlatılmaz yaşanır diyebileceğimiz bir festival oldu. Biz de anlatmaktan vazgeçip yaşatmaya karar verdik. Meral Sözen, gözlemlerini eşsiz anlatım gücüyle harmanlayıp zihin süzgecinde damıtarak festivali ölümsüzleştirdi. Yazıyı okumadan kemerlerinizi bağlayın. Dostların arasından bulutların üzerine bir yolculuk sizi bekliyor.

Bir diğer festival anlatımı da konuk yazarımız Gözde Kılıç'ın kaleminden. Gözde, yalın ve samimi anlatımıyla festivali evlerinize taşıyor.

Cansız bir nesne dile gelir mi? EEEH Dergi yazarlarının hayal gücü söz konusuysa gelir. Sevgi Mart, bastonuna dil kazandırmış. Onunla da yetinmemiş bastonunda bir zihin yaratmış. Kaval gibi ses verilerek, dile gelen bastonu duyanlara susmak düşer bu durumda. Malum, sevginin elindeki hukuk sopası başımızın üzerinde dönüp duruyor.

Baston dile geliyor, zihin kazanıyor, ete kemiğe bürünüyor ama kamyon kasaları ve market tezgahlarından oluşan utanç duvarları karşısında çaresiz kalıyor. Konuk yazarımız Mert Karagüzel, bu sorunu kendi deneyimleriyle kaleme almış. Genç bir sanatçıya, kamyon kasası üzerine üretim yaptırmak her topluma nasip olmaz değil mi?

Bu soruyu zihnimizin bir yerinde muhafaza edelim ve olumlu örneklerimizle devam edelim. Her şey kendi karşıtını yaratıyor sonuçta. Engeller ve önyargı ne kadar katıysa, aynı katılıkta bir bağımsız yaşam iradesiyle karşılaşılıyor. Konuk yazarımız habil bozkurt, '3 B'nin İkincisi Beyaz Baston' yazı dizisinin ikinci bölümünde bağımsız yaşam deneyimlerini anlatmaya devam ediyor.

Bağımsız yaşam fikri aşk gibidir. Zaman, mekân, sınır tanımaz. Genç konuk yazarımız Batuhan Demir, İngiltere'leri gezip gelmiş. Bir kere sınırları geçmenin tadına varan Batuhan, okur tarafından yazar tarafına atlayıvermiş. Ne güzel yapmış. Muhteşem bir geziye muhteşem bir anlatımla bizi de dahil etmiş.

Durun. Akademik dönemin ortasında gezi yazısı yayımlıyoruz diye kulağımızı çınlatmayın. Sizin için pratik bilgiler geliyor. Hem de ömrünün 28 yılını öğrenciliğe adanmış bir kalem tarafından. Elif Emir Öksüz, özellikle yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin işini kolaylaştıracak deneyimlerini dikkatinize sunuyor.

Pratik bilgilerimiz öğrencilerle sınırlı değil. Bir bebeğiniz varsa yolculuklarınızı daha ayrıntılı planlamalısınız. Deniz Aydemir Döke, bu konuda Hızır gibi yardımınıza yetişiyor.

Engin Yılmaz, dayatılan 'normal'in analiziyle başlayıp, o 'normal'in sınırlarının bizler için ortadan kaldırılış serüveni olan 3 B'nin tarihinden, günümüz sesli kitaplarına çıkarıyor yolumuzu.

Ayrımcılık, sadece zihinsel yaralar açmıyor. Bir politika haline geldiğinde fiziksel soykırıma dönüşüyor. Finlandiya'da sağır kadınların yıllardır kısırlaştırılmasının ortaya çıkması, çeşitli tartışmalara neden oldu. Bahar yavuz, doktor adayı bir arkadaşıyla bu haberi değerlendiriyor ve BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin maddelerini paylaşarak bu konuda soru işaretleri yaratma çabasına girişiyor.

Kara kış geldi kapımıza dayandı. Yaşam ateşinin sıcağına hangi kış dayanabilir? Bu sorunun yanıtını Burak Sarı'dan dinleyelim.

Evet dostlar, bu ay çıkınımızda bunlar var. Çıkınımızı sizlere teslim edip aralık sayısına gidebilmek için limandan ayrılacağız. Ayrılmadan önce son olarak: güzel seslerini soluğumuza katan Sesimiz Kitap ekibine çok teşekkür ederiz.

Yeni sayımızı güzel günlerde okuyun, güzel anılar biriktirin. Bir ay sonra aynı yerde görüşmek üzere.

DOSTLARIN ARASINDAYIZ

Meral Sözen

meralsozen1@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Açılın! Mutluluğun resmini çizmeye geldim.

Geçen ay beşincisi gerçekleşen "Beyaz Baston ve Erişilebilirlik Festivali'nin ardından, tamamen kendi kişisel izlenimlerimi ve öznel değerlendirmelerimi anlatmaya karar verdim. Bu, tanıtıcı bir yazı olmayacak; ister istemez pek çok şey eksik kalacak. Fazlasını isteyenler için, "Keşke gelseydiniz" demekle yetineceğim.

Festivale ilk kez katılmış biri olarak, daha önce festivalde hiç bulunmamış olanlara birkaç şey söylemek istiyorum öncelikle. Bundan önceki festivallerden de haberim olmuştu ama çeşitli gerekçelerle katılmamıştım. Aslında geçen sene niyetlenmişim ama sanki tek başına gitme yasağı varmış gibi, bir arkadaşına söylemişim "Gidelim diye; o da, "Ya gideriz istiyorsan" gibi pek de hevesli olmayan bir tutumla yaklaşınca, ben de ısrar etmemiştim. Hem pek bilmediğim bir şey de yoktu; her tür bilgiye istenirse internetten falan kolaylıkla ulaşılabilen bir ortamda, bir iki yeni şey öğreneceğim diye kalkıp o kadar yolu gitmeye gerek var mıydı? Geçmiş festivallerin ardından, "Şu vardı, bu vardı, şöyle kaçırdınız, böyle kaçırdınız" şeklindeki yazıları da okumuştum çeşitli mecralarda, ve pek de etkilenmemiştim açıkçası; ya da öyle olmasını istemişim. Bu yıl festival tarihi yaklaşırken içimde yeniden beliren merak ve isteği görmezden gelmedim bu sefer. Bir de festivale, çok kıymetli dergimizin bir temsilcisi olarak katılmanın hazzı var ki onu tarif etmem imkansız.

İki günlük saadet sürecim, kampüsten içeri adım atar atmaz, sağ tarafımdaki hoparlörden gelen şu sesle başladı: "Boğaziçi Üniversitesi'ne hoş geldiniz, festival alanına ulaşmak için, ikinci anonsu duyana dek kılavuz çizgileri takip ediniz" Pek çok şey gibi mutluluk da bu kadar kolaydı aslında; bomboş yolda sırtarak yürüyordum işte.

Bir süre sonra, baston şarkıları eşliğindeki yürüyüşe eklentilendim bir yerinden. Hemen önümde çok tanıdık bir ses yanındakine "Meral geldi mi?" diye soruyordu. Bir an için arkalarında sessizce durup, "Geç kaldı o salak da" falan diyecekler mi acaba diye sinsice beklemeyi düşündüysem de atladım hemen "Buradayım" diye; ve sarıldım dostlarıma. O andan itibaren istisnasız ve aralıksız her dakika, başta festivalin mimarları olmak üzere, görevlilere, ziyaretçilere, öğrencilere, görenlere, görmeyenlere, kısaca orada bulunan herkese karşı sonsuz sevgi ve hayranlık besledim.

Tanık olduğum ve deneyimlediğim şeyin ne olduğunu tek bir kelimeyle ifade etmem gerekse 'içtenlik' derdim herhalde; ama yeterli olmazdı. Beni bu kadar etkileyen şeyin

ne olduğunu da sorguladım bu arada, hiç üşenmem, düşünürüm: Neydi bu kadar değerli olan?

Doğallık, samimiyet, emek, çıkarsızlık, güdülen dava, ilkeli duruş, güven, umut, üretim, arkadaşlık, festival emekçilerinin kulaklarımızdan gün boyu eksik olmayan seslerindeki tatlı telaş ve heyecan, ve daha nice paylaşım...

Ve bir de eğlence...

Engelli parkur çok eğlenceliydi mesela. Kendim birinci oldum diye demiyorum, sağdan, soldan, yukarıdan pek çok engelle donatılmış bir yolu en hızlı geçme yarışı hayli zevkli. Bu eğlenceye katılabilmem için, parkurda görevli arkadaşımın beni kendi standımdan alıp ilgili yere götürüp, sonrasında da tekrar kendi standıma geri dönmem için bana eşlik etmesini gerektirecek kadar yer yön algısı olmayan biri olarak, nasıl hırs yaptıysam artık, çarparak da olsa parkuru en hızlı tamamlamayı başarabildim.

Benim için diğer bir eğlence de tandem turuydu. Yıllardır bisiklete binmediğim için neredeyse unuttuğum, rüzgar ve hız ikilisinin saçlarımı uçuştururken oluşturduğu hoş hissi yeniden hatırladım. Kaptan pilotumuzun, "Gel bir tur daha atalım" demesi üzerine tereddütsüz yerimden fırlamamın sebebi biraz buydu, biraz da her birimizin sanki birbirimizi çok uzun yıllardır tanıyormuşçusuna doğal davranmasıydı.

Bu denli samimiyetten bahsetmişken biraz da magazin gazeteciliği yapmak istiyorum.

Standımızı ziyarete gelen dergi yazarlarından arkadaşımı, bir elimde börek bir elimde sigarayla karşılayınca, onun gülerken "Sen ne pis bir insanmışsın" diye tepki vermesinin ardından, henüz o sabah tanışmış olduğumuz halde "Siz kardeş misiniz?" diye sorulmasına sebep olacak kadar uyumlu ve içten bir iletişim kurduğumuz stant arkadaşımınla beraber, müzik standına iadeiziyaret yapmaya karar verdik. Sonra nasıl olduysa kendimizi makyaj standında bulduk. Makyaj konusuna hakim olan kişinin orada bulunmayışını hissettirmemek için olacak, erkek cinsine mensup bir arkadaş bize, "Makyaj falan yapmayın kızlar, gereksiz bu işler" tarzında bir söylev veriyordu ki, asıl kişinin gelmesiyle, "Önemli aslında ya" diyerek sözü standın sahibine bıraktı. Bu arada, festival tanıtım yazısında dergi yazarlarından benimle tanışacağı vaadini okuyup beni yerimde bulamayan ve hukukçu kimliğiyle hak arama aşamasına geçen bir arkadaşına son anda yetiştim ve kendisinin, tanıtım yazısında geçen 'tanışma' ifadesinden yola çıkarak, "Bu tanışmanın sınırı nedir?" sorusuyla karşılaştım. Herkes mi eğlenceli olur arkadaş...

Kokteyl öncesi bir arkadaşımızın kıyafet değiştirmesi gibi daha magazinsel durumlar da var ama detaya girmiyorum, yoğun talep olursa isim veririm ama.

O akşam bir de, seslendirme sanatçılarından rabarbanın ne demek olduğunu öğrendim ve harika bir canlı performansla tanık oldum; etkileyiciydi. Sonrasında da Grup Devinim'in güzel müziğini dinlerken benden iyisi yoktu.

Œimdi rahatça yrdğmz bazı yolların, bir zamanlar hiç de kolay aŒılmadıđını dŒndm; bir Œeylerin daha da iyiye gtrlebileceğine dair umut duydum, ortak amaçlarla bir arada olmanın paha biçilmez olduğunu yeniden fark ettim, yalnız olmadığımı hissettim, gven duydum, huzur buldum. Evet, farkındayım bir dahaki festivale bir yıl var ama siz Œimdiden takviminizde iŒaretleyin. Ne kadar çok ve birsek o kadar iyiyiz.

GneŒin sofrasında buluŒalım.

5. BEYAZ BASTON VE ERİŞİLEBİLİRLİK FESTİVALİ'NDEN

Gözde KILIÇ

gozde.kilic@bilgi.edu.tr

Sayı: 57, Kasım 2018

Merhabalar Sevgili EEEH Dergi Okurları.

Bu yazımda sizlere, 12- 13 Ekim tarihlerinde Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen, 5. Beyaz Baston ve Erişilebilirlik Festivali'nden bahsetmek istiyorum. Bu festivale ikinci kez katıldım. Farklı deneyimler yaşadım. Sanırım her seferinde daha heyecanlı deneyimler yaşayacağım. Doldu bir gün geçirdiğimi söyleyebilirim.

Bu sene çalıştığım işyerindeki arkadaşlarım da festivale gelmek için bana eşlik ettiler. İş arkadaşlarım da festivale giderken en az benim kadar heyecanlıydılar. Ne de olsa ilk deneyimleri olacaktı. Beraber Cuma sabahı yola çıktık. Festivale ikinci Kez katılmama rağmen, ilk kez katılıyormuşum gibi içim Kıpır kıpır, gezeceğim stantları düşünüyordum. Arkadaşlarımla birlikte yol alırken, etkinlik hakkında bilgi veriyordum. İçimden şu sözleri mırıldanmadan edemedim: "Günümüzün güzel geçeceği şimdiden belli oluyor."

Sonunda Boğaziçi Güney Kampüsü'ne geldik. Boğaziçi'nin havasını solumak bir başka oluyor nedense. Şansımıza da hava güzeldi. Ara ara ılık rüzgâr esiyordu. Yağmur yağar mı diye endişelenmekten kendimi alamıyordum. Yağmur yağarsa da hiç umurumda olmazdı, festivalin sıcak ortamı içimi ısıtıyordu ya gerisi önemli değildi. Arkadaşlarımla festival alanına doğru ilerliyorduk. Festival alanından coşkulu sesler geliyordu. Festival alanında etkinlik için görevli bir gönüllü öğrenci ile karşılaştım. Görevli arkadaşla tanışıp kaynaştıktan sonra, açılış yürüyüşü için Yokuş aşağı yola koyulduk. Festival şarkılarını, baston ritim şarkılarını ve erişilebilirlik sözünü söylemek için sabırsızlanıyorduk. Kulağıma hem benim bastonumun sesi hem de diğer baston sesleri, konuşmalar, gülüşmeler geliyordu. Sanki Boğaziçi'nden bir orkestra çalıyordu.

Nihayet yürüyüş alanına gelmiştik. Şarkılarımızı, boğazımız yırtılıncaya kadar söylüyorduk. En çok beğendiğim şarkı, nakaratı "Al eline bastonu. Sahip çık özgürlüğüne. Yürüyelim birlikte engelsiz erişime" olan şarkıydı. Festival alanına gelince, hepimiz çember oluşturduk. Ellerimizde pankartlar vardı. Her bir pankartta erişilebilirlik sözünün bir söz grubu yazıyordu. Benimkisinde; "Her cadde, her sokak, her mekâna, özgürce girinceye dek" yazıyordu. Erişilebilirlik sözünü hep birlikte söyledik. Bu arada bir arkadaşımız canlı yayın yapmaya başlamıştı. Bu anları ölümsüzleştirmek gerekiyordu.

Sonunda stantları gezmeye sıra gelmişti. İlk olarak Müzik standına gittik. Bu sene de müzik aletleri inceleniyordu fakat benim derdim başkaydı. "Görme engelliler notalara nasıl erişebilirdi?" www.engelsiznota.org diye bir web sitesi olduğunu, notaların

Braille formatta basılacağını öğrenince dünyalar benim oldu. Öyle ya bir müzik aleti satın almak, kabartma nota bilmek yeterli olmuyordu. Artık bu web sitesi sayesinde istediğimiz notalara erişebiliriz! Müzik standından mutlu bir şekilde ayrıldıktan sonra, Engelsiz Çizgiler standına gittik. Çizgi romanların da artık erişilebilir olduğu, GETEM'in web sitesine her ay bir iki tane konulduğu bilgisini veriyorlardı. Bunun yanı sıra da küçük bir oyun oynadık. Elime çizgi kahramanlardan birini verip ne olduğunu sordular. Ben de baktım bir türlü ne olduğunu çıkaramadım, neyse ki "yarasa" olduğu söylendi de ben de öğrenmiş oldum. Bilemememin sebebi hayatımda hiç yarasaya dokunmamış olmamdı. Bir tane anahtarlık verdiler, anahtarlığın üzerinde elinde baston tutan bir kız çocuğu resmi vardı.

En çok merak ettiğim stant ise, Tarihe Dokunmak standıydı. Bu stantta, çeşitli heykeller vardı. Bir tane kulaklık verdiler, hemen Taktım, dinlemeye başladım. Dinlerken bir yandan da heykele dokunuyordum. Tarif edilemez bir mutluluk duyuyordum. Böyle bir erişilebilirliği tadıp da mutlu olmamak mümkün mü? Düşünsenize bu heykelin ne olduğunu, kime ait olduğunu, tarihçesinin ne olduğunu hiç kimseye sormanıza gerek yok. O heyecanla tüm bilgileri aklımda tutamadım. Ne de olsa bana ilk kez nasip oldu. Heykel, Mısır kralına aitti. Sağında kırbaç, sol tarafında göğsünde hançer vardı. Kırbaç, kralın gücünü belirtiyormuş. Hançer ise, esareti belli eden bir sembolmüş.

Oradan da ayrılıp Braille standına geldik. Benim en sevdiğim stantta; Braille olarak basılmış çocuk kitabı, Braille yazı tabletleri, kalemleri, daktilo ve para ölçer vardı. Bir de kaygan bir zemine, ince dosya kâğıdı konup sivri bir kalemle çizim yapıyorsunuz, tabii ben de bunu deneyimledim.

Gelelim başka bir stant olan Seramik standına; pişirilmiş seramik ve çamurdan yapılmış şekiller vardı. Ben de çamurdan kendimce bir şekil yapmaya çalıştım, anılarım canlandı, çocukluğumdan beri çamurla ve oyun hamuruyla oynamaya bayılırdım. Körler okulunda modelaj dersimiz vardı, çamurdan şekiller yapardık, en sevdiğim dersti.

Bu zevki de tattıktan sonra, Sesli Betimleme standına geçtik. Orada kabartma broşür verdiler. Ofis arkadaşlarım sesli betimlemenin ne olduğunu, nasıl bir sistemde çalıştığını, daha bunun gibi birçok soruyu soruyorlardı. Ben daha önce anlatmıştım fakat bir uzmanın ağzından duymak bir başka oluyordu.

Sonra GETEM ve Engelsiz Erişim standına geldik. Maalesef Levent Filyos'la tanışma imkânı bulamadım; biz stanttayken Levent Filyos yoktu. Bana eşlik eden arkadaşlarım GETEM hakkında bilgi aldılar. Çocuk öykülerini alıp oradan ayrılınca, Tamir standına doğru yol aldık. Orada İngiliz anahtarı, pense, tornavida çeşitleri ve daha birçok tamir aletini inceleme fırsatı buldum. Eğitimde Görme Engelliler Derneği'nin standını da ziyaret ettik. Bu stant da Braille broşür vermişti. Bu derneğe, görme engelli öğrenciler ve görme engelli öğretmenler üye oluyolar ve bu sene

görme engellilere üniversiteye hazırlık kursu verileceği konusunda bilgilendirme yapılıyordu.

Kişisel Bakım standına gitmeden de olmazdı. Benim makyajla pek ilgim yoktu, sadece ojenin nasıl sürüldüğünü merak ediyordum, sorumu sorup öğrendim. Oradan ayrılıp Yemek standına geldik. Sandviç hazırlamak istemedim, bu konuda mütevazı olamayacağım, her gün işyerinde kahvaltı etmek için sandviç yaparım. Braille kartlar vardı; “aşk”, “huzur”, “sonbahar sofrası”, “sevgi” gibi güzel sözler yazılmıştı. Masaya konulan tabakları, çatalları, kaşıkları inceledim. Şimdiki sofralarda televizyonun yahut cep telefonunun yer aldığını, sohbetin hiç olmadığını dile getirdim. Bir sonrakinde “Cep telefonsuz ve televizyonsuz sofraya” diye yazmalarını önerdim. Selin Kutucular’dan pratik bilgiler de öğrendim.

Geçen sene Oyun standına gidememiştim, bu kez özellikle uğradım. Satranç takımını, tavla takımını inceledim. Satranç takımında, üzerinde çivi olan taşlar “siyah”, çivi olmayanlar ise “beyaz” renkliydi. Böylece görme engelliler satranç taşlarının rengini bu şekilde ayırt edebiliyorlardı. Satranç tahtasının her bir karesine delik yapılmıştı, bunun amacı taşların devrilmemesiydi. Tavla takımında ise; siyah pulların ortası delikti, beyaz pullarda ise delik yoktu. Böylece pulların hangilerinin beyaz, hangilerinin siyah olduğu çok rahat ayırt edilebiliyordu.

Bir de Harita standına geçtim. Dünya haritasını, Türkiye haritasını inceledim. Aslında başka haritalar da incelenebilseydi, güzel olurdu. Son olarak da Engelli Oyuncak Bebekler standına geldik. Bebekler şirin mi şirindi, ellerimle dokundum. Bu arada Eş Pedal standında bisiklete de bindim. Pedalı sürekli çevirdim, kendim kullanıyormuşum gibi hissettim. Bu yıl da erişilebilirliği fazlasıyla tattım ve mutlu oldum. İnşallah seneye de gitmek nasip olur. Teşekkürler GETEM ve Engelsiz Erişim.

Not: Eğitimde Görme Engelliler Derneği hakkında detaylı bilgi edinmek isteyenler, www.eged.org sitesini ziyaret edebilirler.
Engelsiz Nota sitesini incelemek ve üye olmak isteyenler, www.engelsiznota.org sitesini ziyaret edebilirler.

Ben Bir Bastonum

Yazan Sevgi MART

sevgi.mart@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Yıllarca toprağın derinlerinde kalıp olgunlaşmayı bekledim. Sonra bir gün o korunaklı sığınağımın tepesi titredi ve bir kol uzandı bana. O zamanlar akışkandım. Kuvvetli bir şeylerin beni yukarı çektiğini hissettim. Adına depo dendiğini öğrendiğim bir şeyin içine konup işlenmeye götürüldüm. Orada beni ısıttılar, soğuttular, eğip büküp bir şekle koydular. Artık hem katıydım, hem de ince uzun bir hal almıştım. Farklı parçalardan oluşuyordum. Tam ortamdan, daha önce birlikte aynı korunakta kaldığım ve şimdi adı lastik olan bir arkadaşı geçirdiler. Bana şekil veren eller “Siz ikiniz artık bir beyaz baston oldunuz.” dediler. Önceleri ne işe yarayacağımı anlamadım. Benim gibi birçok arkadaşımın olduğu bir yere götürüp bıraktılar.

Her günüm ayrı bir heyecan ve bekleyle geçiyordu. Ta ki o sıcacık elleri üstümde hissedene kadar. Öğle inceleyici dokunuyordu ki bana, o an aramızda bir bağ oluştuğunu hissettim. Ancak, hala görevimin ne olduğunu tam bilmiyordum. Sonra, o eller beni seçti. Katlarımı açtı, ucumu yere dokundurdu ve yürümeye başladı. Şimdi anlamıştım ne işe yaradığımı. Ben O’nun kılavuzu olacaktım. Yürüdüğümüz yolları O’na anlatacak, yolunu bulmasına yardımcı olacaktım.

Beni evine götürdü. Her gün yanıma geliyor, “Ah seni alıp çıkmaya bir cesaret edebilsem, seni yol arkadaşım yapıp özgürlüğün tadını alabilsem... Nasıl kazanacağım güvenimi bilmiyorum” diye dert yanıyordu. Bir gün yine benimle konuşurken, ben de beklemekten çok sıkıldığımı hissedip kendimi yere atıverdim. Benden bu işareti bekliyormuş. “Anladım, sen de hazırsın ve bana ‘haydi’ diyorsun” deyip eline aldı ve biz o gün çıktık yollara.

Evet, ikimiz de acemiydik ama çok heyecanlıydık. Ben O’na nelerin işaretini vereceğimi tam bilmiyordum; O da hangi işaretlerimi nasıl okuyacağını. Ancak, uzun sürmedi alışmak. Basamak ya da kaldırım inişlerinde başımı aşağıya uzatıp sallıyor, oranın boşluk olduğunu anlatıyordum. Çıkacağı zaman, başımı öndeki basamağa çarpıyor, ayağını kaldırmamasını söylüyordum. Sonra caddeye çıkınca, kaldırımlarda çizgiler hissettim. Anladım ki o çizgiler hem bana hem de O’na yardım edecek. Çizgiden ayrılmamaya çalışıyor, O’nu da beni çizgide tutması için zorluyordum. Her şey güzeldi ta ki o direklerle karşılaşınca kadar. Önce düşündüm, başımı basamak varmış gibi çarpsam, ayağını kaldırmaya çalışacak ama tepesinden geçmesi mümkün değil. Tam bu sırada, O da hissetti ki başımın yan tarafıyla direği kontrol ederek, kenarından yoluna devam etti. Biraz yürüyünce, başım dökülmüş yaprakların içine daldı. Bir an durakladığını ve hayallere daldığını hissettim. O yaprakların üzerinden ben başımı daldıra çıkara O yavaş yavaş adımlar ata ata yürürken hayallerinin sıcaklığını beni tutan ellerinde hissediyordum.

İşte olmuştu. Biz artık bir ekiptik. Nereye gitse ellerinin arasında, kiminle buluşsa sohbetlerinin ortasındaydım. Onu mutlu edenlerin ellerine atılmak, kızdıranların üstüne atlamak istiyordum. Ama ben O'na bağlıydım. O istemeden bir şey yapamazdım. Yine de onunla birlikte olmak, kimi zaman yol ortasındaki direğe birlikte söylenmek, kimi zaman sonbahar yapraklarının arasında birlikte hayallere dalmak, kimi zaman başımın bulunduğu bir ağaca birlikte sarılmak, kimi zaman birlikte film izlemek, yıllarca toprak altında geçirdiğim zamanı unutturmuştu bana. Şimdi olmam gereken yerdeydim. O'nun yanı başında ve sıcacık ellerinin arasında. Artık dünya bizimdi, ufkumuz özgürlük, yoldaşımız coşkuymdu.

Kafamın Kamyon Kasasıyla İmtihanı

Mert KARAGÜZEL

karaguzelmert@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Çok kıymetli okurlar, size bu yazımda insan hayatının ne kadar ucuz olduğunu, paranın insan hayatından da üstün olduğunu anlatmak istiyorum.

16 Ekim 2018 Salı günü hem ziyaret amaçlı hem de bazı yapmam gereken işler için mezun olduğum ilkokulumda gittim. Gerek okulumdan dönerken, gerekse de başka bir yerden evime dönerken gittiğim istikamette, evimin yakınında bir market önünden geçiyorum. Normal şartlarda kaldırım kullanmamız gerekir, araçların arasına inmememiz gerekir değil mi? Maalesef hep söylüyoruz ya, kaldırımları sergiye çeviriyorlar diye, işte benim gittiğim o kaldırım da sergi alanı.

Bu marketle birkaç yıldır uğraşıyorum. Neden mi? Market sahibi müşterilerin araçlarını rahat park etmeleri için, alışverişlerini yapıp hemen market önünden araçlarına binmeleri için kaldırımı rampa haline getirtti ve o kaldırım arabaların rahatça girebildikleri bir alan oldu. Bu durumla ilgili bağlı olduğum belediyeye şikayetlerde bulundum, Fen İşleri'ne şikayetlerde bulundum fakat maalesef pek sonuç alamadım. Sonuç alamamamızın sebebi de neymiş: Market sahibi belediyeye kira veriyormuş, kira verdiği için de kullanabilirmiş.

Tabii bu noktada yine ailemle bırakmadık işin peşini. Annem elinde telefon, gazeteci misali, her gördüğünde market önündeki kaldırım işgalinin fotoğraflarını çekti ve o zamanın BİMER adlı kurumuna bu durumla ilgili şikayette bulunduk. Oradan bağlı olduğum belediyeye ihtar gelince, tekrar konuşuldu fakat yine sonuç alamadık. En sonunda market sahibiyle bir anlaşmaya vardık ve oraya bir otopark görevlisi koyulması, kaldırıma dubalar koyularak araçların girmemesinin sağlanması konusunda anlaştık.

İlk başlarda çok güzeldi; söylenen yapıldı, dubalar koyuldu ama zamanla dubalar düşmeye başladı ve kaldırım tekrar araçların odağı haline aldı. Dubalar varken de araç girmiyor muydu? Giriyordu yine bir şekilde ama dubasız olduğu kadar değildi. Gönül hiç araç olmasın ister ama yine de biz yayaların yolu rahattı. Şöyle betimlemeye çalışayım: Kaldırıma çıktığımda, eve gidiş yolunu göz önüne alırsak, market solda, araç yoluysa sağımda yer alıyor. İlerlerken bir aracı hissettiğimde ya da bastonumla bulduktan sonra, sola yanaşsam ağaç dalları var, sağa yanaşsam yola iniyorum ve araçların içine giriyorum. Bir de bazı araçlar öyle bir biçimsiz park ediyorlar ki, o zaman kaldırımın hepten dışına çıkmam gerekiyor ve resmen araçlarla beraber gitmem gerekiyor. Elimden geldiğince kaldırım üstünde bulunan araçları

kendime rehber edinmeye çalışıyorum tabii. Aracı geçince de çıkabilirsem tekrar kaldırıma çıkıyorum. Başka sürpriz bir araçla karşılaşmazsam elbette.

Okuldan döndüğüm gün, bahsettiğim kaldırıma çıktım ve ilerliyordum. Birden bastonum bir kasaya takıldı ve anladım ki kaldırımda uzun bir kamyon var ve dikkatli gitmem gerekiyor. Zaten bastonumun çarpmasıyla, bir kişinin beni çekmesi bir oldu ama işte doruk noktası; kamyonun açık duran koca kapağıyla alnımı buluşturarak selamlaştım. Kapak fena hal hatır sordu. Öylesine özlemiş ki beni, çok güzel bir öpücük kondurdu. Kafam tak ettiği anda uğultulu bir ses de duydum, sanırım adam bir şeyler dedi ama ne dediğini de anlamadım. Adamın içinden geçenlerin ne olduğuyla ilgili tahminimi söyleyeyim yine de. “Arkadaş, kimseleri yok, tek başlarına çıkıyorlar. Aileleri nasıl izin veriyor? Bir de bunlarla mı uğraşacağız?” Artık ön kapağı mı açıktı, yoksa arka kapağa mı çarptım bilemiyorum. Sonradan öğrendim ki kamyon markete ürün bırakmaya gelen bir araçmış. Aslında ürünlerin indirilebileceği, o tür araçların duracağı alan da varmış marketin arkasında.

Orada bulunan bir esnaf yanıma gelerek yardımcı oldu bana ve adama da, “Bu kapak burada, bu şekilde mi açılır?” diye serzenişte bulundu. Adamda ses yok. Yahu, bre insan evladı! Haydi çarptık, sen orada gördün, bırak işini de bir özür dile, “Bir şeyin var mı?” diye sor. Hiç tepki bile vermedi; aşağı inme, yanıma gelme gereği bile duymadı.

Bağımsız hareketim profesyonel olmasa da, bu tür olaylarla sürekli karşılaşabileceğim hatırımda olsa da, bir özür dileyebilmenin, “Bir şeyiniz var mı?” diye sorabilmenin de erdem olduğunu düşünmekteyim ve savunmaktayım. Sonra zabıta çağrıldı ve bu kaldırımın serüveni yine her zamanki gibi anlatıldı. Ne dendi? “Burası için otuz bin lira kira veriliyor.” Bu nokta üzerinde duralım. Bu cümle sonrasında, demek ki insan hayatının otuz bin liradan değersiz olduğu; engelli bir bireyseniz zaten daha da değersiz bir kategoriye girdiğiniz sonucu çıkıyor. Resmi kurumlar ne yazık ki bu işin çözümüne gitmiyorlar. Normal şartlar altında alışveriş yapmaya gelen araçlar için bile ayrılmış alanlar var fakat insanlar, “Marketten çıkıp da yol yürümeyelim.” diye araçlarını hemen kaldırımın yaya geçidine park ediyorlar.

Yine uğraşmaya devam edeceğim elimden geldiğince. “Erişilebilirlik lütuf değil, haktır.” düsturuyla, “İnsan hayatı parayla satın alınamaz.” kararlılığıyla mücadeleye devam etmek gerekiyor. Yazımı sonlandırırken, sizlere kaldırımla ilgili yazdığım dörtlüklerle veda etmek istiyorum:

Kaldırım üstün dolu,
Ben nasıl geçeceğim?
Yaya yürür kişiyim.
Yere mi ineceğim?

Kamyon gelir, konaklar,

Kapıyı aç aça.
Ben yoruldum, yoruldum,
Araçtan kaç a kaç a.

Kaldırımın üstünde,
Vardır araç sergisi.
Otuz bin lira imiş,
Kaldırımın vergisi.

Bastonum yerde gider,
Şarkı mırıldanarak.
Araba selamlarız,
Kafamızı vurarak.

Engelliler Haftası,
Yapılır kucaklaşma.
O haftalar bitince,
Aman bana bulaşma.

Bastonumun tekeri,
Yere sürünür yere.
Erişilebilirlik,
Bize haktır bir kere.

Bastonum ilerlesin,
O şanlı varlığıyla.
Artık uğraşmayalım,
Kaldırım darlığıyla.

Kaldırımın mazisi,
Ne çoktur biz körlerde.
Onları toparlasak,
Roman olur herhalde.

Arabanın suçu yok,
O cansızdır, ne yapsın?
Esas canlı kullanan,
Bunu aklına yazsın.

3 B'NİN İKİNCİSİ BEYAZ BASTON II ANKARA'DAN İSTANBUL'A YOLCULUK

Habil Bozkurt

bozkurthabil@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Merhaba kıymetli okuyucularım! Bildiğiniz gibi geçen ayki yazıda bağımsız harekete ilk başladığım günlerde başkalarına karşı verdiğim mücadeleyi anlatmaya çalışmış; Ancak dergide bana ayrılan yerin kısıtlı olması sebebiyle mücadelenin kendi korkularıyla, kaygılarımla, ön yargılarımla, umutsuzluklarımla olan safhasını anlatmayı bu ayki yazıya ertelemişim. Şimdi dilim döndüğünce hem bu hikayenin devamını sizinle paylaşmaya, hem de tüm bu olup bitenlerin kısa bir tahlilini yapmaya çalışacağım. Yazılarımı okumak için kıymetli vakitlerini ayıran siz kıymetli okuyucularıma hürmetlerimle.

Evet. Üniversiteyi kazandığım Ankara'ya gelip yerleştikten sonra bağımsız hareket mevzuunda çevremde bana engel olacak kendimden başka hiç kimse kalmamıştı. Bu yüzden yalnızca kendimle mücadele etmek mecburiyetindeydim. Ve kendi korkularıyla, kaygılarımla, ön yargılarımla mücadele etmek dışarıdan gelen baskılara karşı direnmekten daha zordu. Ve asıl mücadelenin kendime karşı vermem gereken mücadele olduğunun da farkındaydım. İşte bu mücadele bir İstanbul seyahatine çıkmaya karar verdiğim zaman kendini gösterdi. Gerçi İstanbul seyahatine çıkmadan önce bir kere Erzurum'a gidip gelmişim. Ancak İstanbul ile Erzurum arasında dağlar kadar fark vardı. İstanbul Erzurum'a göre hem çok büyük, hem çok kalabalıktı. Fakat her ne olursa olsun İstanbul'a gidip orada yaşayan tarihçi yazar Kadir Mısıroğlu'nun cumartesi konferanslarına gitmek istiyordum. Bunu şimdi yapamazsam bir daha asla yapamayacağım kanaatindeydim. Nihayet bir mayıs akşamı yola çıkmaya karar verdim. Biletimi 2 gün evvelden almış, kırılan bastonumu yenisiyle değiştirmişim. Artık yola çıkmak için her şey hazır. İstanbul'a gitmeye kararlı olsam da içimde bu seyahate çıkmamı istemeyen bir ses kalbime sürekli tedirginlik verip duruyordu. Kaldığım yurttan bazı arkadaşlar bana moral vermek için metro girişine kadar geldiler. Trenlerin yanaşacağı peronlara inen merdivenlerin başında köyümden ayrılırken hissettiğim ayrılık duygusuna benzer bir şeyler hissettim içimde. Yine de merdivenleri hızla adımlayarak beni AŞTİ'ye götürecek trenin yanaşacağı peronda yerimi aldım. Çok geçmeden ilk tren geldi. Ve ben geri geri giden ayaklarıma inat trene atlayıp AŞTİ'ye gittim. Otogar her zaman olduğu gibi ana baba günüydü. Orada bulunan bir yolcunun yardımıyla kalkmak üzere bulunan otobüse yetiştim. Otobüs ağır ağır Ankara'dan uzaklaşırken benim de sonunun nereye varacağını kestiremediğim serüvenim başlamış oluyordu. Seyahat genel manada iyi geçmişti. Yolda Beren Saat'in başrolde oynadığı, Black filminden Türkçeye uyarlanan, Benim Dünyam filmi seyrettim. Bunu kendimi cesaretlendirmek için mi yaptım bilmiyorum. Sabaha karşı oturduğum koltukta kestirdiğim bir sırada otobüsün muavininin Tuzla'ya ulaştığımızı anons ettiğini işittim. O an içimde idam mahkumlarının asılacakları yere

yaklaştıklarında hissettiklerine benzer bir iç sıkıntısı hissettim. Şu ana kadar etrafımda yardım istediğim zaman bana yardım edecek insanlar vardı. Oysa az sonra otobüs Harem Otogarı'na yanaşıp yolcularını indirecekti. Bu durumda ben tamamen kendimle baş başa kalıyordum. Üstelik yola refakatçisiz çıkma tercihinde bulunarak bunu ben kendim istemiştim. Nihayet Harem Otogarı'nda otobüsten indim. Sabahın bu erken saatlerinde otogarda in cin top oynuyordu. Civardaki bir kafeteryaya oturup güneşin iyice yükselmesini beklemeyi düşündüm. Orada bulunan birilerinin yardımıyla otogar yerleşkesi içindeki bir kafeteryaya oturup siparişlerimi verdim. Siparişlerim gelene kadar gazetelere şöyle bir göz gezdirmek için telefonumu açtım. Milliyet gazetesindeki bir haber bir hayli dikkatimi çekti. Haberde İstanbul semt semt analiz ediliyor; hangi semtte hangi mezhepten, hangi etnik kökenden, hangi şehirden insanların yaşadığı ayrıntılı bir şekilde okuyucuya aktarılmaya çalışılıyordu. Haberi okurken bir an kendimi düşündüm. Elinde beyaz bastonuyla Ankara'dan kalkıp gelmiş birisi olarak ben hangi kategoride yer alıyordum? Acaba İstanbul'da bir gazete haberine mevzu olacak kadar Beyaz bastonlu insanın yaşadığı bir semt var mıydı? Varsa bile gazetecilerce ne kadar araştırmaya değer görülürdü? Ben bunları düşünürken güneş yükselmiş; hava tamamen aydınlanmıştı. Kahvaltımı yapıp hesabı ödedikten sonra ortalığı kolağan etmek maksadıyla kafeteryadan dışarıya çıktım. Kafeteryanın ön cephesini arkama alıp ileri doğru yürüdükçe dalga seslerinin yakınlaştığını fark ettim. Üstelik yosun kokusu da hissedilir derecede artmıştı. Tüm bu işaretlerden denize doğru gittiğimi anladım. O an aklıma vapurla Sirkeci'ye geçip Eminönü'nde balık ekmek yedikten sonra Marmaray'la tekrar Anadolu yakasına dönmek fikri geldi. Hem böylece ne zamandır methini duyduğum Marmaray'a da binmiş olacaktım. Orada bulunan insanlardan tam da iskelenin önüne gelmiş bulunduğumu öğrendim. Harem Sirkeci vapuru iskeleye yanaştığında kendisi de vapurla Avrupa yakasına geçecek olan bir adam koluma girip vapura binmeme yardım etti. Yaklaşık yirmi dakikalık bir boğaz gezintisinden sonra Sirkeci'ye ulaştım. Anadolu yakasında da Avrupa yakasında da hiçbir yeri bilmiyordum. Bu yüzden neredeyse her adımda birilerinden yardım istemek zorunda kalıyordum. Bereket versin bunda pek güçlük çekmedim. Sirkeci'den Eminönü'ne geçip sahile yanaşmış bulunan teknelerden birinden satın aldığım balık ekmeğimi yedikten sonra gençten bir adamın koluna girdim. Beraber Yenikapı Marmaray durağına doğru yürümeye başladık. Genç adam yolda bana, "Zor olmuyor mu? Neden yalnız geldin?" gibi sorular sordu. Adama doğru düzgün bir cevap veremedim Marmaray durağına geldik. İlk defa deniz altında yolculuk yapacak olmama rağmen nedense hiçbir heyecan duymuyordum. Ama Marmaray gibi muazzam yatırımlarla boğazın iki yakasını 2 dakikadan az bir sürede geçmek muhteşem bir şeydi. Üsküdar'a geçtikten sonra iş Kadir Mısıroğlu'nun yerini bulmaya kalıyordu. Adresi evelden telefonuma not etmiştim. Marmaray'daki güvenlik görevlilerinin yardımıyla Doğancılar otobüsüne bindim. Doğancılar'da otobüsten indikten sonra oradan geçen birilerinin yardımıyla Kadir Mısıroğlu'nun konferans vereceği yeri buldum. Otobüs şoföründen Sokaktaki vatandaşa kadar sorduğum hemen her kesin o yeri bilmesi bu muhitte oranın herkesçe bilinen bir yer olduğunu gösteriyordu. Konferansı dinleyip Kadir Mısıroğlu'na kitap imzalattıktan sonra dönüş için hazırlanmaya başladım. Ancak şehri

bilmeme sorunu burada da karşıma çıktı. Bereket versin Kadir Mısıroğlu'nun bana yardımcı olması için tain ettiği gençler sayesinde otogara ulaşabildim. Ben sabah Ankara'da olabilmek için gece 12 otobüsüne bilet almak isterken, beklemediğim bir şey oldu. Kadir Mısıroğlu'nun tayin ettiği gençler yanıma gelip otobüse binmem gerektiğini söylediler. Ama ben henüz bilet almamıştım. Gençlerden biri kendilerinin benim adıma bilet aldıklarını söyledi. Adamlar beni dilenci yerine koymakla kalmamış; bilet aldıkları otobüsün saati erken olduğu için de ayrıca beni müşkül bir vaziyete sokmuşlardı. Şöyle ki benim bilet alacağım gece otobüsü sabah güneş doğduktan sonra Ankara'ya varıyordu. Oysa şimdi binmem gerektiği söylenen otobüs gece 1 sıralarında Ankara'da oluyordu. Buda benim gecenin o saatinde hiçbir vasıta bulamayıp sabaha kadar terminalde beklemem manasına geliyordu. Tüm bunlara neden tepki göstermedim? Bilmiyorum. O gençlerin bana yardım olsun diye bunu yaptıkları şüphesizdi. Ancak böyle bir yardımı isteyip istemediğimi bana sormadıkları için böyle nahoş bir vaziyet ortaya çıkmıştı. Neyse ki her nasılsa benim gece gelme ihtimalimi önceden hesaplayan yurttan arkadaşlar sayesinde yurda dönebildim. Böylece başkalarına karşı verdiğim mücadelenin yanında kendime karşı verdiğim mücadeleyi de kazanmış oluyordum.

İki sayıdır anlattığım tüm bu mücadele bana çok mühim bir şey öğretti. Biz kendimiz için yol açmadan kimse bize herhangi bir yol açmıyor. Yol açmak şöyle dursun bazen yolumuzu kesmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Dünyanın en erişilebilir şehrinde yaşasak da elimize beyaz bastonumuzu alıp, tekerlekli sandalyemize oturup, işitme cihazımızı kulağımıza takıp dışarı çıkmadığımız sürece hiçbir yer erişilebilir olmayacak.

İÇİM KIPIR KIPIR

Batuhan Demir

Batudem35@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Merhaba Değerli Okurlar.

EEEH Dergi'yi çıktığı günden beri severek okuyor ve takip ediyorum. Şu ana kadar hep "Değerli Okurlar" diye seslenen tarafta olmuştum, fakat her okuduğum yazı sonrası içimin kıpır kıpır olduğunu hissedince bir değişiklik yapmayı arzuladım: Seslenen değil de seslenen tarafa geçmek, bende uyandırılan güzel heyecanları ve hisleri başkalarında da uyandırmak istedim ve ilk yazımı yazmaya karar verdim.

Benim bu hayattaki en büyük tutkularımdan birisi yurt dışına seyahat etmek ve oralarda farklı yerleri, yemekleri, insanları, kısacası kültürleri keşfetmek. Bu yazıya kadar da bu gezilerime hiç yalnız gitmemiştim, hep gören ya da görmeyen arkadaşlarımla bir deneyim yaşamıştım. Mayıs'ın ve yazın rahatlığının çökmeye başladığı, okulun bitmeye yaklaştığı bahar günlerinden birisinde ben de bu yazıya yaşayacağım büyük heyecanın ne olması gerektiğini düşünürken telefonum çaldı. Telefonu açtığımda üzerine çalıştığımız bir proje için beş günlüğüne Londra'ya gideceğimizi öğrendim. Telefonu kapattıktan sonra içim kıpır kıpır oldu, düşünmeye başladım: Gideceğimiz tarihler tam da yaz tatiline denk geliyordu, yeterli para birikimim de vardı, heyecan istiyordum... Bunun gibi düşünceler kafamda döndü, döndü ve tek bir fikirde birleşiverdi. Hemen telefonumu çıkardım, beni arayan numarayı geri aradım:

"Beş artı beş" dedim. Karşımdaki kişi de doğal olarak anlamadı, açıklamak zorunda kaldım. "Beş gün beraberiz, beş gün tek geziyorum, Londra'yı baştanbaşa talan edeceğim" dedim kararlılıkla. Telefonu kapattıktan sonra, endişelensem mi gülssem mi bilemedim. Bu ikilemden sıyrılıp gerekli prosedürle işleri halletmek ve neler yapmam gerektiğiyle ilgili bilgi sahibi olmak için araştırma yapmaya başladım.

İlk adımım tarihlerime göre uçak biletlerimi almaktı elbette. Bu adımı çok detaylı anlatmayacağım, çünkü prosedür yurt içi bileti almaya çok benziyor. Tek verebileceğim ekstra detay, tarihlerimin esnekliği sayesinde en ucuz gün ve saati seçebildiğim olur, biletimi de "Skyscanner" sitesinden satın aldım.

İkinci adımım kalacak yerimi ayarlamaktı. Bu kısım beni en çok zorlayan kısımdı, maddi olanaklarım otelde kalmaya el vermeyince bir hostelde konaklamak en uygun seçenek olarak görünüyordu. Bu iş için de Hostelworld sitesini kullandım, oldukça erişilebilir olduğunu söyleyebilirim. Sitede hostelimin oda kişi sayısını, yerini, her detayını kendim belirleyebiliyordum. Genel bir arama yaptıktan sonra hostelleri verilen puanlarına göre elemeye başladım. Geriye kalanlar arasından da şehre

uzaklık, metro hattına yakınlık ve fiyat kriterlerine bakarak bir hostelde karar kıldım. Hosteli rezerve etmeden resimlerini bir arkadaşşıma gösterip temiz ve yeni görüldüğünün onayını da aldıktan sonra ödeme yaparak resmi adımı attım. Beni çok farklı bir deneyimin beklediğini o an anlamıştım, çünkü on iki kişi, kadın ve erkek karışık, bir odada, tek başşıma konaklayacaktım.

Üçüncü adım ise en gerekli olan İngiltere vizesiydi. Yine internetten prosedürlere baktıktan sonra vize başvuru formumu online olarak resmi web sitelerinden doldurdum. Form oldukça erişilebilirdi, ancak her vizede olduğu gibi çok detaylı sorular soruluyordu. Kişisel bilgiler, iletişim, aile, eski seyahatler / pasaportlar, adli sicil gibi bölümlerden birçok soru vardı; “terörist ya da göçmen” olup olmadığını bile soruyorlardı. Vize formundan sonra merkezden bir randevu aldım ve randevuya da tek başşıma gittim. Beklediğimin aksine oraya tek gelmem garipsenmedi, imza, parmak izi gibi işlerde dahi hiç zorluk çıkarmadan işimi halledip çıktım. Randevu sonrası vizemin durumunu resmi internet sitesi üzerinden görebiliyordum, yaklaşık on gün sonra gelen cevap da olumluydu, artık resmi olarak Londra’ya gidiyordum!

Son olarak havaalanına geldim, yurt dışına uçmak da yurt içine benzediği için buraları da hızlı geçeceğim. Uçağa bindim, yorgunlukla uyuklarken pilotun anonsuyla kendime geldim: Kabin ekibi, lütfen uçuş için yerlerinizi alın. Bu anons uçak havalanmadan hemen önce yapılıyordu. Uçak kanatlandı, içim kıpır kıpır, uçuyordum...

Londra’ya gidince ilk beş gün bahsettiğim projemle ilgili işlerimi yaparak geçti. Bu periyodun sonunda arkadaşım tarafından hostelime kadar bırakıldım. İlk şokumu orada yaşadım, hostelimin hemen altında bir bar vardı ve müzik de çok yüksek sesle çalıyordu. Evet, İngiltere’nin Pub kültürüne hoş gelmişim. Pub aslında bar sözcüğünün başka bir karşılığı, ancak publarda insanlar ayakta duruyor ve içeceklerini de ayakta içiyorlar. Genellikle iş sonrası istisnasız herkes kendisini en yakın Pub’a atıyor ve akşamının tadını çıkarıyor. Hostelde check-in’imi yapan beyefendi bana birkaç broşür ve şehir haritalarından oluşan bir yığın belge vermek istedi, fakat ben dijital versiyonlarını sorup olmadıklarını öğrenince kağıtları reddettim ve önemli bilgileri bana sözel olarak vermesini rica ettim. Odama da resepsiyondan birisiyle çıktım, yolda giderken de sorular sorarak odamın yolunu ezberlemeye çalıştım.

Detaylara geçmeden önce birkaç noktayı da açıklığa kavuşturayım: İngilizce bilmemin ve ana dili İngilizce olan bir ülkede seyahat etmenin işimi çok kolaylaştırdığını söylemeden edemeyeceğim, bütün sorularımı sormak ve işlerimi halletmek için en azından doğru iletişimi kurabiliyordum. Gezerken genellikle BlindSquare, Google Maps ve Moovit (toplu ulaşım için) kullandığım uygulamalardı. Bunların yanında sesli rehber Piri uygulamasını da ilk defa denedim; harita yönlendirme rotaları maalesef erişilebilir değildi, fakat turistik bir yere gittiğimde o yerle ilgili bilgilenmemi sağlayan güzel bir dost oldu, uygulamayı tek ve rehbersiz gezenlerin dostu diye tanımlayabilirim. Bu uygulamalar için internet kullanmam

gerektiğinden kendi operatörümü tercih ettim, her gün belli bir ücret ödeyerek Türkiye'deki tarifemi orada da kullanabildim. Orada Vodafone gibi yerel bir operatör hattı almak biraz daha ucuza geliyordu, fakat ben o tasarrufu başka bir tarafta yaptığımdan yeni bir hatla uğraşmak istemedim. Uzun süreli kalıyor olsaydım ya da Avrupa'da başka ülkelere geçseydim kesinlikle ikinci seçenikle ilerlerdim, çünkü 10 Euro'ya çok güzel ve yeterli paketler bulunuyordu.

Odama girdiğimde şaşırtıcı olarak çok sessiz bir ortamla karşılaştım, on iki kişinin yaşadığı bir yerde çok gürültü ve kirlilik olmasını beklerdim. "Eşyalarımı yerleştirip çıktım" diyeceğim, fakat işin gerçeği hiçbir eşyama riske atmak istemediğimden yatağında iki dakika oturup bütün eşyalarımı tekrar alıp odadan çıktım. Ne yapacağımı bilemediğimden yakındaki bir Starbucks'a BlindSquare yardımıyla gittim, ücretsiz internet ve bilgisayarımı kullanarak gelecek beş günümün planını yapmaya başladım. Planlamaya başlarken çok korktum, çünkü koca bir beş günüm vardı ve benim yarın dahi ne yapacağımıyla ilgili bir fikrim yoktu. Bu korku ve spontanlık, sonrasında heyecana dönüştü, yüzümde büyük bir gülümseme belirdi ve Batuhan işe koyuldu. İşe Türkiye'de yaptığım İngilizce internet araştırmalarıyla ve arkadaşarımdan aldığım yer önerilerine bakmakla, yerleri internetten incelemekle başladım. Daha fazla sevdiğim yerleri yıldızla işaretledim, müze gibi yerleri de telefonla aramaya başladım. Telefonda görmediğimi anlatıp rehber soruyordum, ancak çoğu müze "Maalesef rehberimiz yok", "bize çok daha önceden haber vermeliydiniz, tabii sesli rehber cihazımız var" gibi cevaplarla beni başından savıyordu. Moralim bozuldu tabii, fakat yılmadım. Müzelerin kenti Londra'da elbette beni kabul eden bir yer bulacaktım! Müzelerin kapanma saati gelince o günü araştırma yaparak ve yarın sabaha hazırlanarak geçirdim.

Hostele gece döndüğümde başka bir sürprizle daha karşılaştım. Bilgisayar, telefon gibi özel eşyalarımı güvenli koyabileceğim bir yer yoktu. Aslında bizim yatılı okullarda olan dolaplardan vardı, fakat onlar da sadece küçük kilitlerle korunuyordu ve yatağımdan da çok uzaktı. Dolapları göremediğimden kilit fikrini reddettim; bilgisayar çantamı sırt bölgesi kemerinden yatağımın demirine bağladım, hareket ederse en çok gürültüyü çıkarıp beni uyandıracak konuma getirdim, elimi çantamın üzerine koydum ve endişe / heyecan karışımı duygularla derin bir uykuya daldım. Gelecek beş gün, endişelerimin aksine, Londra'yı kelimenin tam anlamıyla talan ettiğim; komedi Show, tiyatro, Harry Potter ve şehir yürüyüş turları, Londra Mazhenleri, Britanya Müzesi gibi yerlerle, heyecandan heyecana koştuğum unutulmaz bir beş gün oldu. Bu unutulmaz beş günün hikayesi uzun, dolayısıyla da gelecek yazımda anlatılmak zorunda. O zamana dek sevgili okurlar: Her şeyin bir hayalle başladığını, Atatürk'ün de dediği üzere o hayalin, önündeki manileri kaldırmakla gerçek olduğunu unutmamalım ve hepimiz gezi hayalleri kuralım, bir sonraki yazımda onlarla selamlaşalım.

AKADEMİK ÇALIŞMA SİSTEMİM

Elif Emir Öksüz

filerime@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Yanlış hatırlamıyorsa 1990 yılından beri öğrenciyim. Hiç ara vermedim. Hal böyle olunca da en iyi bildiğim şey öğrenci olmak. Şu aralar doktora tezime boğuşuyorum. Harry Potter'daki boggartlar karşıma çıksa kesinlikle tezimi bitirememiş olduğum halime bürünürdü. Bu aralar en büyük korkum bu çünkü. Neyse hayatım tez ve bebekten ibaret olduğundan, bu yazımda bu iki büyük olgudan birine, yani tezime odaklanacağım.

Tezin içeriği değil de çalışma yöntemimi paylaşacağım sizlerle. Belki Akademik çalışma yapan ekran okuyucu kullanıcılarına ilham verir.

Aslında çok basit fakat yıllardır böyle sistematik çalışmıyordum. Keşke yapsaydım, her şey daha kolay olurdu belki. Neyse artık başlıyorum anlatmaya. Biliyorsunuz bazı atıf ve kaynak düzenleme yazılımları ya da web tabanlı hizmetler var. İsim vermek gerekirse, EndNote, Mendeley, RefWorks, Zotero diyebilirim. Bunların bazıları ücretli bazıları deneme süresi veriyor vs. Bizi ilgilendiren tarafı erişilebilirlik. Bir ara Refworks kullandım ama öğrenmesi alışması derken canım çıktı ayrıca erişilebilirliği de tam değildi. Doktora tezime başlarken gören insanlara çok büyük kolaylık sağlayan bu imkanlardan yararlanmaya çalışmanın akıntıya kürek çekmek olacağına karar verdim ve kendi sistemimi kurdum. Hiç de pişman değilim. Anlatacaklarım sizlerin bilmediği şeyler değil. Klasör açma, kopyalama, metin düzenleme, dosya adı değiştirme gibi temel becerilerin ötesine gitmiyor bilmeniz gerekenler. Olay yalnızca sistemli ve düzenli olmak. Ayrıca yöntem körlere özgü değil. Bu tarz teknolojik tırvırıkları sevmeyenler de pek ala yararlanabilir. Benim için olay, erişilebilir olması.

Başlıyoruz...

1. Öncelikle bir makaleyi bilgisayarınıza indirdiğinizde, onu, geldiği ucube isimle bırakmamak gibi bir alışkanlık edinmelisiniz. Yoksa, indirilenler klasörünüzde "j12fsk10000jk" gibi adları olan sayısız PDF dosyası olur.

Dosyaların isimlerini değiştirirken de bir sisteminiz olursa harika olur. Dosya adında hangi bilgileri içereceğinizin bir standardı olmalı. Ben genellikle APA tarzına uygun formatlamak zorundayım yazılarımı. Bu nedenle dosya isimlerini de ona paralel değiştiriyorum.

Örneğin makalenin tam referansı şöyle olsun:

Toporek, R. L., Lewis, J. A., & Crethar, H. C. (2009). Promoting systemic change through the ACA advocacy competencies. *Journal of Counseling & Development*, 87(3), 260-268.

Bu makaleyi indirdikten hemen sonra dosya adını aşağıdaki gibi değiştiriyorum:

Toporek et al., 2009, Promoting systemic change through the ACA advocacy competencies

Eğer bir ya da iki yazar varsa “et al” ifadesini kullanmıyorum. Olduğu gibi yazıyorum. Böylece metin içi atıf yaparken hemen dosya adına gidip yalnızca yazar ve tarihi kopyalayıp yapıştırabiliyorum. Dosyayı açmakla vakit kaybetmiyorum. Makalenin tam adının yazılması da önemli. Aylar sonra dönüp baktığınızda indirdiğiniz makale size yabancı muamelesi yapacak. O nedenle takma isimler vermeyin, unutursunuz.

2. Eğer makalenin üzerinde çalışmaya ya da kütüphaneme sonradan kullanmak üzere katmaya karar verdimsem hemen PDF uzantılı dosyayı Word formatına dönüştürüyorum. İndirdiğim PDF erişilebilir bile olsa bu işlemi yapıyorum. Google scholar üzerinde zaten makaleyi henüz bulmuş ve indirmiş olduğum için, atfını edinmem zor değil. Tara butonuna basıp APA tarzı olanı kopyalıyorum. Dönüştürdüğüm Word dosyasını açıp en başına gidiyorum ve tam atfı oraya en başa yapıştırıyorum. Hemen ardından control enter tuşlarına basıp makaleyi yeni sayfadan başlatıyorum. Sonra gidip yapıştırdığım kaynak bilgilerine eksik ya da büyük harf gibi yanlışlıklar var mı diye bakıp düzeltiyorum. İtalik ve birinci satırdan sonrasının içeriden yazılması olayına hiç girmiyorum. Sıra geldi belgeyi kaydetmeye. Yukarıdaki örnek üzerinden gidecek olursak:

“Toporek et al., 2009”

dosya adıyla Word belgesini kaydediyorum.

3. Makaleyi okurken, açıklama ekle komutuyla, tıpkı gören insanlar gibi belgenin üzerine notlar alıyorum. Çoğu zaman başlıkları da notlarla işaretliyorum.

4. Makalenin her iki formatını da aynı ilgili klasöre taşıyorum.

5. Bazı makaleler birden fazla defa işinize yarar. Çok önemli bir kaynaktır, hep atıf yaparsınız dönüp dönüp okursunuz. Bu nedenle genel olarak kaynakları çalışmalara göre değil de konularına göre arşivliyorum.

Yani mesela elimde engellilikle ilgili bir sürü kaynak var diyelim.

Engellilik diye bir klasör açıp içinde engellilik modelleri, ayrımcılık, engelliliğin tarihçesi, rehabilitasyon gibi ayrı klasörler oluşturuyorum. Makaleyi ilgili yere yapıştırıyorum. Sonra diyelim ki tezim üzerinde çalışıyorum. Onun için de ayrı bir klasör açıyorum. Buraya kullandığım makalenin Word halinin kendisini değil de kısa yolunu kopyalıyorum.

Şimdi bu kadar prosedür niye, neden böyle obsesif bir rutin izliyorum hemen avantajlarını açıklayayım.

Baştan zaman kaybı gibi görünebilir ama uzun vadede emin olun zamandan tasarruf edeceksiniz.

Erişilebilir dahi olsalar PDF belgelerini Word formatına dönüştürüyorum çünkü üzerinde not tutabiliyorum. Eskiden özet çıkarıyordum ayrı bir belgeye. Fakat fark ettim ki dönüp dönüp orijinal kaynağa bakıyorum. Böyle olunca notlar çok pratik oluyor. Seri dolaşım tuşlarını açıp nottan nota atlıyorum. Yöntem, sonuç, veya tartışma gibi bölümleri işaretlediysen aradığım şeye ulaşmam çok kolay oluyor. Bunları bazen farklı başlık seviyeleriyle de işaretliyorum. Bazen çok daha ayrıntılı notlar da alıyorum. Mesela “Bu kısım falanca için iyi bir örnek” ya da “Tartışmada sonuçların literatüre ters çıkmasını açıklamak için kullanılabilir” gibi notlar alıyorum.

Makalenin Word halini sadece yazar ve tarih bilgileriyle kaydediyorum. Dolayısıyla dosya uzantısını duymayı beklememe gerek kalmıyor hemen istediğim formata ulaşabiliyorum. Metin içi atıf yapacaksam da tümünü seç komutunu kullanabiliyorum, daha pratik oluyor.

Tam kaynakçayı dosyanın en başına yapııştırıyorum ve düzeltiyorum. Böylece tekrar tekrar aramaya uğraşmıyorum. Makaleyi bir sonraki sayfadan başlatıyorum ki direk alıntı yaparsam sayfa numarası vermem gerekir ve sayfa numaralarının kaymasını istemiyorum. Yalnızca bir eksiltiyorum sayfa numarası verirken.

Makalenin kendisini değil kısa yolunu kopyalıyorum üzerinde çalıştığım projenin klasörüne. Böylece birden fazla çalışmada kullandığım makalenin üzerine aldığım notlar hep orijinal belgede oluyor. Aldığım notları bir araya toplamak ya da en son halini bulmakla uğraşmıyorum. Burası biraz tercih meselesi. Her çalışmanın kendi makalesi olsun, notları da çalışmaya özgü olsun da diyebilirsiniz. O durumda da ana kütüphanenizde bir kopya bulundurmanızı tavsiye ederim. Yoksa “Ben bu makaleyi indirmiştim ya ama nereye koymuştum?” diye düşünürken bulursunuz kendinizi.

En iyi ihtimal on kişinin okuyacağı yazımı burada sonlandırıyorum. Düşünün işte, bu yazıyı okumak bile böyle bir işkence, bir de uygulamak nasıl olur?

Bir dahaki sefere daha eğlenceli bir yazıyla buluşmak üzere.

Burada yazarları uygulama gereği duyacak işler yapanlara sabırlar diliyorum.

Bebekle Uçmak

Deniz Aydemir Döke

Daydemird@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Önceki yazımdan da malum olduğu üzere, geçtiğimiz yaz 11 aylık bebeğimle uzun bir uçak yolculuğu yaptım. Öncesinde görme engelli annelerden tavsiyeler almaya çalıştım, yolculuk bitti artık ve başlangıçta yaşadıklarımı bir önceki yazımdan biliyorsunuz. Yolculuğun kendisi sorunsuz geçti, bebiş de ben de çok rahat ettik. Bu yazıda bebekle yolculuk etmeye dair genel ve körcül şeylerden bahsedeceğim.

Bebeğime koltuk almam gerekiyor mu?

Bu sorunun cevabı birkaç şeye bağlı. Eğer bebiş 2 yaşından küçükse bebeğimize koltuk almak zorunda değilsiniz. Ama bebeğimize yine de bilet alıyorsunuz, bunun için bilet parasına göre az da olsa bir ücret ödüyorsunuz. Bebeğinizin de kısıtlı olmakla beraber yük hakkı oluyor. Uçağa 10 kg'a kadar bir bagaj verebiliyorsunuz ve yanınıza da bebek için bir kabin bagajı alabiliyorsunuz. Bunlar THY için geçerli, başka hava yolları başka başka uygulamalar yapıyor olabilir. Örneğin Amerika'daki uçuşlarda bebeğin bileti için ücret ödemiyorsunuz ancak uçağa da bebek çantasından başka bir yük alma hakkınız yok. Ama burada zaten yanınıza kabin bagajını ücretsiz alabiliyorsunuz, onun dışındaki bagajlar için ücret ödüyorsunuz. Konuya dönecek olursak, bebek iki yaşından küçük olduğu halde bebeğimize koltuk alabilirsiniz, bu tamamen size bağlı. Uzun bir yolculukta bebeğin ayrı bir koltuğu olmasının faydası var, zira 10 saat boyunca bebeğinizi kucağınızda tutmak, özellikle de yalnız yolculuk ediyorsanız, hiç kolay değil. Bebeğimize koltuk aldıysanız araba koltuğunu, uçaklarla uyumlu olması koşuluyla, uçağın içine alabiliyorsunuz. Böylece bebek kendi kendine oturabiliyor.

Bebeğinizle bir uçak yolculuğu yapacaksanız, uçağa ücretsiz alabileceğiniz şeyler: bebek arabası ve araba koltuğu. Bunları uçağın kapısına kadar yanınızda götürebileceğiniz gibi bagajlarınızla da verebilirsiniz. Eğer bebek arabasının havaalanında bir işe yaramayacağını düşünüyorsanız ya da görme engelliyseniz, bebek arabasını ve araba koltuğunu bagaj olarak vermenizi tavsiye ederim. Bebek arabasını ve araba koltuğunu koyabileceğiniz kılıflar satılıyor ama havayolları da kocaman ve kalın naylon torbalar veriyor, bebek arabası ve araba koltuğu için. Ben kılıflardan satın almanızı tavsiye ederim çünkü her yolculukta torba vermeyebiliyorlar. Bebek arabası ve araba koltuğunu bagaj olarak vermenin yegane dezavantajı, oldu ki uçağı kaçırırsanız bebek arabasız özellikle de araba koltuksuz kalıyorsunuz. Bu da ulaşım biçiminizi sadece toplu taşımayla sınırlıyor, zira özel araçlarda ya da taksilerde araba koltuğu zorunlu. Tabii bu zorunluluk Türkiye'de sadece kağıt üzerinde. Ha bir de bebek arabasını da araba koltuğunu da iner inmez kontrol edin, eğer bir yerlerinde arıza olduğunu, mesela tekerlerinin kırıldığını falan, eve gittikten sonra fark ederseniz hava yolu şirketi hiçbir şey yapmıyor.

Uçaklarda puset dedikleri de ne olsa gerek?

Uçakların acil çıkış kapısı olan yerleri geniş oluyor, uzun süre uçan uluslararası uçakların bir sıradaki koltuk sayısı daha fazla oluyor, iki, dört ve iki şeklinde diziliyorlar. Bu acil çıkışın orta kısmında olan dörtlünün de ön tarafı baya geniş oluyor. Normalde bu koltukları ekstra para vererek satın alıyorsunuz. Ve bu orta dörtlünün önündeki panele iki adet puset takılabiliyor. Puset adı üstünde, minik bir sepetçik, derinliği az, 15 cm falan olabilir, bir yaşındaki çocuğun anca yatabileceği genişlikte bir sepet. İçi minderli falan değil ama çok da fark etmez. Üzerinde 25 cm kadar bir kemeri var, iki uzun kenardan gelen kumaş parçası ortada fermuarla birleştiriliyor ve bebeğin düşmesini engelliyor. Ama bebekler, yani en azından benimki, ona rağmen kalkıp oturabiliyor. THY'deki puselerin ağırlık sınırı 11 kg, diğer hava yollarını bilmiyorum. Normalde puset için de ücret ödemeniz gerekiyor ama eğer şanslıysanız ve birisi geniş koltukları zaten satın almadıysa uçak personeli size yardımcı olabilir ve fazladan ücret ödmeden pusete yolculuk yapabilirsiniz. Puseti kabin görevlisi, uçak havalandıktan sonra takıyor ve iniş zamanı da gelip söküyor.

Bebekler için ayrıca verilen kemer de ne bu arada?

Amerika içi uçuşlarda böyle bir kemer falan yok. Neyse bebek kemeri sizin bağladığınız kemerin aynısının portatif olanı. Bebeğin sırtına gelecek yerde bir halka var ve kendi uçak kemerinizi bu halkadan geçiriyorsunuz sonra da bebeğinizi bağlıyorsunuz. Sonrası için iyi şanslar; zıp zıp zıplamak ya da arka koltuktakilerle gülüşmek ya da ön koltuktakilerin kafasını ellemek isteyen bir bebeği zapt etmek size düşüyor.

Bebeğe yolculuk için ne alayım?

Bebek mama içiyorsa yeterince mama, biberon, suluk, emzik, bez, alt değiştirme peti, ıslak mendil, kuru mendil, birkaç tane önlük, kıyafet, eğer yazın yolculuk ediyorsanız yanınıza yelek, ya da uzun kollu kıyafet alın, zira uçakları aşırı soğutabiliyorlar. Bebekle yolculuk ederken yanınıza mama için su ve yiyecek de alabiliyorsunuz. Ben yola çıkmadan önce biberonların içine suyu ölçüp koydum ve mama kutusuna, plastik kapaklı saklama kabı gibi bir şey, içinde 3 gözü var, ölçüyle mama koydum ama ayrıca küçük bir kutu da mama aldım. Yanımda 5 biberon vardı ve yolculuğu da rahat rahat çıkarttık. Eğer bebeğiniz katı yemek yemeye başladıysa, yanınıza o tip bir şeyler de alabilirsiniz. Kraker ya da meyve örneğin, çok pratik oluyor. Ben birkaç tane de suluk aldım, zira bazıları yere düştüğü için kullanamadım. Ben her zaman bebek çantamda boş poşet de bulunduruyorum, gayet kullanışlı oluyor. Oyuncak almayı unutmayın.

Ben genelde ucunda bir halkası olan, içinden emzik tutacağını geçirebileceğim oyuncakları yanımda taşımayı tercih ediyorum, çünkü emzik tutacağıyla kendime ya da bebeğe iliştip yerlerde oyuncak arama derdinden kurtuluyorum. Battaniye de alın, bazı hava yolları battaniye vermeyebiliyor. Yanınıza kendiniz için de bir kat yedek kıyafet alın, zira bebekler kazalara neden olabilir.

Uçakta bebek için bir şeyler veriyorlar mı?

Şimdiye kadar sadece THY ile Amerika'ya dönerkenki yolculuğumda bebek için bir şeyler verdiler. Birisi bir oyuncak setiydi, içinde üç adet tahta oyuncak ve bir de şirin

bir pilot şapkası vardı. Bebekleri oyalamak için her zaman yeni şeyler candır, bu yönden yeni oyuncaklar da güzeldi. Bir de ayrıca bebek için yolculuk seti gibi bir şey veriyorlar, bu size verilen çorap, göz bandı, kulak tıkacı gibi setin bebeğe özgü olanı. Hatırladığım kadarıyla içinden, emziren anneler için göğüs peti, alt değiştirme peti, minik bir şampuan ve pişik kremi çıkmıştı. Bir de bebekler için kavanozda meyve ezmesi de verebiliyorlar.

“Ne?” sorularını bitirdim, şimdi sıra “Nasıl?” sorularına geldi.

Ben oğlumun hep kanguruda taşıyorum, havaalanlarında da böyle yaptım. Bazen kanguruyu çıkartmamı istediler ve güvenlik cihazından geçirdiler bazen de kanguruyla geçmemeye izin verip, üzerimi elle arayıp ellerime barut testi yaptılar. Kanguruda bebek taşımak çok rahat oluyor, bebek sürekli sizinle ve kontrolünüzde oluyor ve tabii ki baston kullanmak ya da valiz çekmek için elleriniz de boşa çıkıyor. Bir de benim oğlum bebek arabasındansa kanguruda uyumayı tercih ediyor. Yolculuktan önce iki guruba yazmıştım ve Türkiye’deki anneler, bebeklerini kendileri taşıyamayacakları gerekçesiyle, bebeklerinin kucaklarından alınıp, bir görevli tarafından uçağa kadar taşındığını yazmıştı. Kanguruyla böyle bir uygulamanın da önüne geçebilirsiniz.

Bir önceki paragrafta, genel uygulamanın aksine bebekle yolculuk ederken, yanınıza sıvı ve yiyecek alabileceğinizi söylemiştim. Bu sıvı şeylerin, su dolu biberonlar, şuruplar, ya da yiyecekler, aynı çantanın içinde olması işinizi kolaylaştırır. Ben bunları büyük boy ağız fermuarlı poşetlere koydum, böylece güvenlikten geçmek daha kolay oldu. Tabii ki New York Puerto Ricco uçağını kaçırmamızın nedeni de bu yiyecek ve suları kontrol etmek için TSA tarafından yarım saat bekletilmiş olmamız olduğunu da söylemeden edemeyeceğim. O andaki yoğunluğa ve görevlinin tutumuna bağlı olarak, yanınızdaki bebek yiyecekleri ve sularla güvenlikten geçmeniz normalden çok daha uzun sürebilir.

Ben bebeğime mama sandalyesinde yemek yedirmeye alışkınım, ondan uçakta beslemek gerekirse ne yaparım diye düşünüyordum. Birkaç yol geldi aklıma, elimle tutarak besleyebileceğim şeyler almak yanıma, kraker, çilek gibi, çok katı şeylerle beslemek, yoğurt gibi. Benim oğlumun böyle beslerken, en büyük sorun: elimde bir şey tutmam gerekiyorsa, yoğurt kavanozunu mesela, ve oğlum da kucağımda oturuyorsa, o kavanoz mutlaka ellenecek, içine el sokulacak, ya da yere atılmaya çalışılacak. Ben kendim yolculuk ettiğimde bebeği katı besinle beslemedim, zira halen mama içiyordu, ama bana gelen kahvaltıda elimle ona peynir ve biraz da yumurta yedirdim. Sonra o benim tepsimle çok ilgilenmeye başlayınca tepsiyi yere indirmek zorunda kaldım. Eğer bebek pusette oturmak isterse, bebeği pusetin içine oturtup da yemek yedirebilirsiniz. Bunların hepsi kendiniz yolculuk yapıyorsanız geçerli, eğer yanınızda birisi varsa işler çok daha kolay olacaktır. O kişi bebeği ya da yemeği tutar ve siz de rahat rahat beslersiniz. Yanınıza kendiniz ve bebek için bol miktarda yedek kıyafet almayı unutmayın!

Uçakta bebeğin altını değiştirmek özellikle uzun yolculuklarda şart. Bir de beni gereksiz yere beklettikleri için, oğlumun altını uçağa binmeden önce değiştirme fırsatım olmadı,

bezi bolca sıvıyla dolu olan bebeğim, uçağa binince henüz kakasını yapmadığını fark etti ve tam da uçak kalkarken kakasını yapması gerektiğine karar verdi. Ve dışına kadar çıkmış bir patlamayı değiştirmek gerekti. Yanımda poşet taşıdığımı söyledim ya, ama poşetleri nereye koyduğumu bir türlü bulamadığımdan uçak personelinden bir poşet istedim, onlar da gayet kocaman bir çöp poşeti getirdiler. Bebeğin altını alacağımı öğrenince bir de alt değiştirme peti getirdiler, böylece kendiminkini kullanmak zorunda kalmadım. Ben bebeğin temiz bezlerini, ıslak mendili, alt değiştirme petini ve küçük bir tüp pişik kremini ayrıca küçük bir çantanın içine koyuyorum, böylece her şey bir yerde oluyor, bu çantanın sapı da var, böylece çantayı, dışarda alt değiştirirken, alt değiştirme masasının kenarına ya da kapının arkasına falan asabiliyorum. Ben bu küçük çantayı aldım elime, bebeğin pijamasını çıkartıp kirli torbasına koydum önceden, uçak görevlisi bana alt değiştirme masasını gösterdi, tam tuvaletin üzerine açılan bir sehpa, ben büyük çöp poşetini yere açtım, bebeği alt değiştirme masasının üzerine yatırdım, ve başladım temizlemeye. Kirli bezi kapatıp çöp poşetinin içine attım. Sonra da ıslak mendilleri yanına gönderdim. Bebeğin altını iyice temizlediğimden emin olunca yeni bezi bağladım. Oğlanın çıtçıtlarını kapadım ve kapıyı açıp kabin görevlisinden bebeği tutmasını rica ettim. Alt değiştirme petini de toparlayıp çöpe ekledim. Alt değiştirme masasını kaldırıp ellerimi yıkadım ve çöp poşetini kabin görevlisine verip, artık tuvalettaki çöp deliğinden sığacak gibi değildi, bebeğimi aldım. Üzerini sil baştan değiştirip mama verdim, mamayı hazırlayabilmek için ve tuvalete gitmek için de kabin görevlilerinden bebeğimi tutmalarını rica ettim. Bu arada uçağın içindeki personel muhteşemdi. Bebeği uyutunca pusete koydum, üzerini örttüm ve kemerini de kapattım. Ama ikide bir uyanıp uyanmadığını anlamak için onu kontrol ettim. Miniğim yolculuğun çoğunu uyuyarak geçirdi, çünkü uçak biletini onun uyku saatine göre almıştım. Başlangıcının aksine yolculuğun kendisi gayet güzel ve sorunsuz geçti, eğer olur da bir şekilde bu yazıyı okurlarsa kabin personeline çok teşekkür ediyorum, çünkü bana istediğim zaman ve istediğim kadar yardımcı oldular, ve bana ilk kez karşılaştığım bir şeyleri, uçak puseti gibi, gayet körcül ve güzel bir biçimde anlattılar.

Demem odur ki eğer körseniz ve bebeğinizle tek başına uzun bir yolculuk yapacaksanız, gayet mümkün, korkmayın. Sadece planlı ve önyargılara ve olası ayrımcı tutumlara karşı kararlı olun. Bağımsız anne Olmak mümkün!

NORMALLİĞİN İÇİNDE BİR FARK

Engin Yılmaz

engin_yilmaz@yahoo.com

Sayı:57, Kasım 2018

Okuyacağınız yazı, Engin Yılmaz'ın GETEM sertifika töreninde yaptığı konuşmanın tam metnidir.

Hiç düşündünüz mü 'normal' kelimesi ne çok şeyde var hayatımızda. Yaşamımızdan yediğimiz ekmeğe, içtiğimiz kolaya, davranışlarımızdan giyim tarzımıza, kilomuza boyumuza ilişkimize kadar ne çok yerde 'normal'i kullandığımızı bir tasavvur eder misiniz? Bir tek kelime olarak mı kullanıyoruz onu? Hayır! Birilerinin inşa ettiği bu kavrama göre şekillendiriyoruz hayatımızı.

Normal bir kiloda olmak, normal bir öğrenci gibi davranmak, normal bir yaşantı sürmek için sürekli değiştirmeye çalışıyoruz kendimizi. Bize kendimizden, farklılıklarımızdan mutlu olmamamız öğretiliyor. Kişisel gelişim palavraları altında sürekli değişmemiz, tüketmemiz ve normale, sağlama yaklaşmamız öğütleniyor. Biz kendimizi paralarcasına tüketip değiştikçe, birden değişiyor normal algısı, daha da, daha da tüketmemiz, daha da çok uydurmamız isteniyor kendimizi hayatın normaline.

Bir taraftan da garip bir çelişki içinde buluyoruz kendimizi. Herkes gibi olmak ama aynı zamanda tek olmak... Normal olmak ama dikkat çekmek istiyor gönlümüz. Önce birbirimize benzemek uğruna vazgeçiyoruz farklılıklarımızdan, sonra da farklı görünmek, farklı anılmak istiyoruz. O yüzden yediğimiz yemeğin tadını değil, adını, görünüşünü merak ediyoruz. Tam bu sebeple, gittiğimiz tatilin anlarını yaşamak yerine fotoğraflarını paylaşmakla ve sonra "Acaba kaç beğeni almış?" diye zamanımızı harcamakla yetiniyoruz. Bu motivasyon bize, komşu çocuğunun nereyi kazandığını merak ettiriyor. Birbirimize benzemek uğruna farklılıklarımızı yok etmeye çalışmak, ama yine de farklıymış, tekmiş gibi yapmak...

Böyle bir dünyada yeti farklarını 'engellilik' diye yaftalıyor toplum. İstese de normal olamayacak, iyileşemeyecek, bozuk bedenler... Kör olmayı görme engelli, sağırılığı işitme engelli diye adlandırıyor, olması gereken yetilere sahip olmayanlar için. Normal beden mükemmelliğini anlatmak amacıyla, kalanları 'bozuk' diye nitelendiriyor sonra.

Ardından sağlam insan, bozuklara bir rol biçiyor: Sınırlarını bilmek, bulduyuyla yetinmek, sağlamlara minnet duymak ve beterin beteri olarak ibret alınacak, bakıldığında şükredilecek kişiler şeklinde sürdürmek yaşamlarını.

Kurulu düzen bunu dayatsa da bize, ona itiraz edenler, sınırları paramparça edenler de çıkıyor insanlıktan. Louis Braille onlardan bir tanesi yalnızca. Körleri bağımsız kılan 3 B'nin ilki. 3 yaşında gözüne sivri uçlu bir cisim batmasıyla kör oluyor Braille. Çocukken gittiği körler okulunda sadece bir kitap var ve 38 cilt. Latin harflerin kabartılmasıyla oluşmuş. Amacın, okuyup öğrenmek değil sepet örmek, körlerin yapabilecekleri işleri yapmak olduğu söyleniyor; normaller, sağlamlar tarafından ona. İsyan ediyor Braille buna ve her türlü baskıya karşın kendi adını taşıyan yazı sistemini geliştiriyor daha 15 yaşında. Hayır, ödüllendirilmiyor tabii buluşu için. Baskı, şiddet ve dışlanma bekliyor onu, normalin kuralına çomak soktuğu için. Her ne kadar kendi ömründe bu yazının ülkesinde körlerin resmi yazısı olarak kabul edildiğini göremese de, 3 B'nin ilki normalin dayattığı sınırları alt üst ediyor ve bağımsızlığa, eşit, erişilebilir, engelsiz yaşama giden yolun ilk adımı oluyor.

Sonra tek başına dışarı çıkmak, işte, okulda, eğlencede her yerde var olmak istiyor kör birey farklılıklarıyla ve beyaz baston yetiştiriyor yardımına. Bağımsızlığın, bireyselliğin, ona verilenle yetinmemenin simgesi oluveriyor bir anda ve 3 B'nin ikincisi beliriyor hayatımızda.

Üçüncü B bilişimin hikayesi, aslında düşündüğümüz kadar yeni değil körler için. Taaa fonografin, yani sesi ilk kaydeden cihazın bulunmasına dek gidiyor bu eşsiz tarih. Kendisi de işitme kayıplı olan biri icat ediyor bu kayıt sistemini: Thomas Edison. Tıpkı buluşları ve düşünceleriyle dünyayı değiştiren birçok anormal gibi, Edison'un icatları sonrası dünya artık eskisi gibi olmuyor. Böyle başlıyor sesli kitapların hikâyesi. 1930'lu yıllardan günümüze farklı ortamlarda, farklı formatlarda, ama aynı aşkla, seslerle buluşuyor eserler.

Okumanın yalnızca gözle yapılabileceği normal empozesine inat, her geçen gün, kör ya da değil, daha çok insan benimsiyor sesli kitapları. Ama körler için bilgiye erişimin en büyük aracı oluyor sesli kitaplar yıllarca.

İşte siz gönüllülerimiz, bu noktada omuz omuza yürüdüğümüz, dayanıştığımız, erişilebilirlik dostlarımız haline geliyorsunuz. Amacınız, belki yardım, belki paylaşım, belki dayanışma, ama hayat verdiğiniz, ruhunuzu kattığınız her kitap sonsuzluğa kavuşturuyor sesinizi. Erişilebilir kıldığınız her eser bir şamar daha vuruyor normalin inşasına. Sesinizle canlanan her kitap, bir başka körü bağımsızlığa götürüyor belki de.

Bizler ise, GETEM ve diğer kütüphaneler olarak Üçüncü B bilişimi de katıp bilgi birikimimize, aracılık ediyoruz yalnızca bu müthiş buluşmaya. Bir gün herkesle aynı anda, her eseri erişilebilir yapmak için, belki de hiç bitmeyecek bir mücadeleyi vermek için destek alıyoruz sizlerden. Normalin koyduğu kurallarla değil, kendi farklılıklarıyla var olmak isteyenleri bir araya getirmeye çalışıyoruz yalnızca.

Gidecek daha çok yolumuz olduğunun, ihtimal, hiç kazanamayacağımız bir mücadelede bulunduğumuzun farkında olsak da biliyoruz, dünyayı normal olmayanlar

değiştirdi bugüne dek ve yine onlar değiştirecek. Ne mutlu, bu inancımızı paylaşıp buraya gelen, bizlerle olan hepinize. Hoş geldiniz.

Küçük Bir Deneme

Bahar YAVUZ

psybahar@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Merhabalar sevgili EEH Dergi okurları;

Bu ay insan olma ortaklığımızdan güç alarak küçük bir deneme yapmak istedim. Aşağıda medyada çıkmış bir haberin linkini bulacaksınız, Haber Finlandiya'da işitme engelli kadınların kısırlaştırılması merkezde olmak üzere, engelliliğe dayalı ayrımcı uygulamaları içeriyor. Ardından bir doktor adayı arkadaşımın habere ilişkin sorduğum üç soruya cevabını bulacaksınız. Sonrasında da Türkiye'nin de taraf olduğu BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin bu meseleye işaret eden maddelerini paylaşacağım. Niyetim size bu ay soru işaretleri bırakmak...

İlk olarak işte haber burada:

- <https://m.ilerihaber.org/icerik/finlandiyada-7-bin-530-kadin-zorla-kisirlastirildi-91250.html>

1. Bu haberi okuduğunda ne düşündün?

Doğuştan engeli olan bireylerin yaşadığı sosyal ve psikolojik travmaları düşündüm haberi okurken. Tüylerimin ürpermesini bir yana bırakırsam evlenmek için cumhurbaşkanının onayına ihtiyaç duyan, ya da okullarda almaları gereken eğitim yerine konuşmaya zorlanan çocukların yaşadığı zorluklar bir an gözümde canlandı. Temel iletişim aracı olan işaret dilini kullanmalarının yasaklanmış olmasının dehşetine kapıldım adeta. Böylesine acı verici bir uygulamanın mağduriyetini yaşadıklarını okuyunca üzüldüm. Devlet eli ve kilise yardımıyla kısırlaştırılan insanların varlığını duyunca Nazi'lerin ojeni düşüncesinin farklı bir versiyonda başka bir ülkenin politikası olarak nasıl uygulandığına hala akıl sır erdiremedim. O yıllarda yaşamış ve böylesi bir ayrımcılığa maruz kalmış binlerce insanın varlığına, onların yaşamış olduğu acılara, maruz bırakıldıkları biyolojik, sosyal ve psikolojik travmalara üzüldüm kendi insanlığımdan utanarak.

2. Bir doktor adayı olarak bu tarz uygulamalara yaklaşımın nedir ve uygulamanın yapıldığı yerde olsaydın duruşun ne olurdu?

Doktor adayı olarak bu tür kısırlaştırma politikalarının tıp etiğine aykırı olduğunu belirterek kesinlikle karşı çıkardım. Karşımızdaki bireyin taşıdığı kimliklerden ve toplum tarafından yapılandırılmış etiketlerinden sıyrılıp bir "insan" olarak ele alınması gerektiğini ve insanların kendi bedenleri hakkında karar verme özgürlüklerine saygı duymak zorunda olduğumuzu anlatırdım. O bedenin sahibine dayatmacı politikalar sonucu kısırlaştırma veya kürtaj yapılamayacağını bildirip böylesi bir tıbbi müdahalede bulunulmasına karşı çıkardım. O

dönemin hekimi olsaydım eğer bu konuda karşıt açıklamalar veya eylemlerde bulunurdum. Bu kötü politikalar sonucu ayrımcılığa maruz kalmış mağdurlarla da dayanışma içerisinde olurdum.

3. Senin geleceğe dair farklı kimliklerin, sağlıklar, körler vs. sağlığa erişim konusunda beklentin hayalin nedir?

Gelecekte farklı kimliklerin herkesle eşit şartlarda sağlığa erişebileceği bir sistem olmasını istiyorum. Tabii hayalini kurduğum bir gelecekte azınlıkların ayrımcılığa maruz kalmayacağını da varsayarak o toplum düzeninde herkesin her alanda eşit haklara sahip olduğunu ve sağlığa erişimde kimsenin sorun yaşamayacağını düşünüyorum. İşitme engelli biriyle işaret dili bilen bir hekimin ilgilendiği, azınlıkların kendi dillerinde sağlık hizmeti aldığı herkes için olan sağlık politikasının herkesin erişimine uygun olduğu bir düzen hayal ediyorum gelecekte.

EEEH Dergi okurlarıyla söz konusu habere ilişkin fikirlerini paylaştığın için teşekkür ederiz.

2009 yılından beri taraf olduğumuz BM Engelli Hakları Sözleşmesi, mutfağında bizzat engellilerin bulunduğu en içermeci ve eşitlikçi sözleşmelerden birisidir. Finlandiya özelinde aklınıza gelen soruları, sözleşme öncesi ve sonrası dünyada ve ülkemizdeki durumu, haberdeki meselenin başka boyutlardaki tartışmalarını şimdilik okurların zihnine ve merakına bırakarak, üzerine bir fikri paylaştığım, olay ve benzerlerinin işaret edebileceği sözleşme maddelerini ekleyerek bitiriyorum yazımı.

MADDE 6- ENGELLİ KADINLAR

1. Taraf Devletler, engelli kadın ve kız çocuklarının birden fazla nedene dayalı ayrımcılığa maruz kaldığını kabul eder ve bu bakımdan tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit yararlanmalarını sağlamaya yönelik tedbirleri alırlar.

MADDE 16- SÖMÜRÜYE, ŞİDDETE VE İSTİSMARA MARUZ KALMAMAK

1. Taraf Devletler, engellileri evin içinde ve dışında sömürünün, şiddetin ve istismarın bunların cinsiyete yönelmiş hali dahil her biçiminden korumak için uygun tüm yasal, idari, sosyal, eğitsel ve diğer tedbirleri almalıdır.

5. Taraf Devletler, engellilere karşı sömürü, şiddet ve istismar vakalarının teşhisini, soruşturulmasını ve gerekli hallerde kovuşturulmasını sağlamak için kadın ve çocuk merkezli yasa ve politikalar dahil etkili yasa ve politikaları yürürlüğe koymalıdır.

MADDE 23- KONUTA VE AİLE HAYATINA SAYGI

1. Taraf Devletler, evlilik, aile, ebeveynlik ve özel ilişkilere dair meselelerde, engellilere karşı ayrımcılığı ortadan kaldırmak için etkili ve uygun tedbirleri, engellilerin diğerleriyle eşit

olduğunu gözeterek almalıdır. Bu çerçevede, aşağıda belirtilenleri sağlamalıdır:

- (a) Evlenme yaşına gelmiş engellilerin evlenme ve aile kurma hakkının tanınması ve bu hakkın evlenmek isteyen eşlerin serbest iradeleri ve rızaları doğrultusunda kullanılması;
- (b) Engellilerin çocuklarının sayısına ve aralığına serbestçe ve sorumluluğunu taşıyarak karar verme hakkının ve yaşlarına uygun bilgiye, üreme ve aile planlaması eğitimine erişim hakkının tanınması ve bu haklarını kullanmaları için gereken araçların oluşturulması;
- (c) ocuklar dahil engelliler diğerleriyle eşit bir şekilde doğurganlıklarından mahrum bırakılmayacaktır.

MADDE 25- SAĞLIK

Taraf Devletler, engellilerin engelleri nedeniyle ayrımcılığa uğramaksızın, ulaşılabilir en yüksek sağlık standardından yararlanma hakkını tanırlar. Taraf Devletler, engellilerin sağlıkla ilgili rehabilitasyon dahil olmak üzere, cinsiyet duyarlılığı olan sağlık hizmetlerine erişimini sağlamak için tüm uygun tedbirleri almalıdır.

Selam Yaşam Ateşi

Burak Sarı

buraksari2014@gmail.com

Sayı: 57, Kasım 2018

Geç kalma hissinin yarattığı huzursuzlukla ok gibi fırladı yataktan. Zamanı öğrenmek için telefona uzandı. Telefon ekranına yansıyan saate Ses verdi ekran okuyucu ve daha kargalar bile uyanmadı der gibi saatin 05:30 olduğunu söyledi.

Şansına lanet etti. Çünkü bu gün iş günü değildi. Tatil günlerine, çalışma günlerine, uyku dengesizliğine, akrep ve yelkovan aklına gelen bütün küfürleri saymaya başladı. Bu iş öyle koyun saymaya da benzemiyordu. Her sövgüde öfkesi artıyor, uykusu daha da çok kaçıyor. Benim devrelerimde bazı bağlantılar yanlış, diye düşündü. İş günlerinde uyanmak bilmem, tatil günlerin de uyumak... Gece uykuları yüzlerini unutturalı çok olmuştu zaten. Bende hatalı bir şeyler var, Bu kadar gariplik bir insan için fazla değil mi? diye düşündü yeniden.

Tüm şehri olanca katılığıyla kuşatmış olan kış, bulduğu boşluklardan içeri sızmayı ihmal etmiyordu. Yorganın davetkar sıcaklığını ayağıyla iterek doğruldu. Öyle gizli saklı olmaz, hele bir çıkalım şu kışın karşısına dedi. Balkona çıkmasıyla rüzgarın savurduğu kar tanelerinin harika dansının içinde buldu kendini. Bu dans baş döndürücü bir hal alınca kendisini içeriye attı tekrar.

Kış, en keskin duyguların harmanlandığı bir mevsimdi onun için. Yaramaz bir dost gibiydi. Kendi bildiğini okur. Bencil ve eşitsizdir. En çok da eşitsizliğini affedemez bu haylaz dostunun. Pencereden görüldüğü gibi romantik değildir herkese. Başını bir çatı altına sokamayanlar, yakacak alamayanlar için acımasız bir zorbadır. Yolda yürümesi bile probleme dönüşebilir kışın. Karlı havalarda yön duygusu zayıflayabilir, baston kullanmak zorlaşabilir. Gerçi bütün suç onda mıydı? Eşitsizliği insan yaratıyordu sonuçta. "Doğanın eşitsizliğine karşı insanın eşitsizliği..." Bu ifade çok hoşuna gitti. Çalıntı bir ifadeydi ama olsundu. Doğayı ve insanı eşsiz değerlendiren bir düşünürün muhteşem kültür tanımıydı. "Doğanın yarattıklarına karşı insanın yarattıkları." Hem Eşitsizliğin en kötüsü insanın yarattığı değil miydi? Kışın ne suç vardı? Kendi döngüsünde ilerliyor, var olma koşulları tükendiğinde de ölü mevsimler dünyasına yolunu alıyordu. Onun zorlukları olmasa baharın anlamı olur muydu? Boşuna mı söylemişti Mahsuni Baba: "Bahar çiçek sunar mıydı kabahat kışta olsaydı?" diye.

Bu kadar erken uyanması iyi olmuştu bir taraftan. Gece yarım kalan kitabını bitirebilirdi. Tabii ki ondan önce, geleneksel alışkanlıklarından birini yerine getirecekti. Böyle havalarda çok sık yaptığı gibi eli müzik çalarına uzandı. Ahmet Arif'in o gür ve sevdalı sesi odayı doldurmaya başladı. "Dövüşenler de var bu havada. El ayak buz

kesmiş, yürek cehennem. Ümit, öfkeli mahzun; Ümit, sapına kadar namuslu; Dağlara çekilmiş kar altındadır..."

Kendisiyle didişerek, kitap okuyarak günü yarılamaştı. İnanılmaz bir dışarı çıkma isteği zihnini zorluyordu. Hep, olmaması gereken şeyleri olmaması gereken zamanlarda istemek gibi bir huyu vardı. İçerisinden gelen daveti el mahkum kabul etti. Bu havada dışarı çıkmak akıl işi değildi. Akıldışı olmayan her şey anlamsız değil miydi? O zaman yüreğinin götürdüğü yere gitme zamanıydı. Yapılması gerekenin üzerinde aşırı düşünmek kararsızlığa yol açar ve girişimi başarısız kılardı. O nedenle hemen giyinip kendisini kara kışın kucağına attı.

Doğa bir mutluluk sağanağı gibi serpiyordu beyaz güzelliği üzerine. Kar yığınının saplanan baston, yürüyüşünü oldukça yavaşlatıyordu. Karlarla oynayarak, bata çıka ilerliyordu. Ayağına bir buz parçası takıldı. Eğilip onu yerden aldı ve avucunda sıkı sıkı tutmaya başladı. Yıllanmış acı gibidir buz. Katı, sert ve soğuk. Uzun süre temas edildiğinde yanma hissi belirmeye başlar. Neşter gibi ince bir sızı bırakır. İlaç gibidir. Zamanın umarsızlığında hissizleşir. Ölü takvim yaprakları gibidir. Hayatın diyalektiğinin şaşmaz ilerleyişinde erimeye mahkumdur. Artık Soğukla sıcak karşılaştığında soğuk yenilecek, buz da toprağa can suyu olarak bırakacaktır kendini.

Bir medeniyet yoksununun kaldırım üzerine park ettiği arabaya çarpınca, bütün düşündüklerini unuttu ve elindeki buz parçasını araca fırlatarak yoluna devam etti. Gideceği yer belliydi. Bir kitap evi. Fırınların bile kapalı olduğu kara kışta, tek açık olan kitapçı. Arkadaş Abi'nin yeri burası. Uzun zaman önce tanışmışlar ve birbirlerine çok ısınmışlardı. Arkadaş Abi, yürek işçisi Arkadaş Zekai'yi çok sevdiği için adını Arkadaş olarak değiştirmişti. İlginç bir insandı. Sürekli okur, okudukça yalnızlaşırdı. Bu yalnızlığı da çok dert etmezdi. Bir iki küçük kayboluştan sonra mekanı bulabilmişti.

Çaya büyük bir aşkla bağlı olduğunu bilen Arkadaş Abi, merhabalaşmadan, önüne bir bardak çay bıraktı. Bardaktan tüten buhar sarhoş etmişti onu. Her zaman olduğu gibi uzun bir hal hatır faslı olmadı. Sıkıca bir birlerine sarılıp merhabalaştılar. Arkadaş Abi her zamanki gibi istediği yerden daldı konuya. "Geçenlerde Nazım'ın Kör Olmak isimli şiirini okudum. Biliyor musun o şiiri?"

"Biliyorum" dedi.

"Bence güzel anlatmış" dedi Arkadaş.

"Bence tartışmalı. Ama karanlığı harika betimlemiş" dedi. "Karanlık Allah gibidir. Rengi yok ahengi yoktur karanlığın."

"Bence körlük üzerine yazılmış en güzel şiirlerden birisi olabilir" dedi Arkadaş.

"Bence tartışmalı" dedi yine; "Bir kere körlüğü karanlık üzerinden nitelemek öznel bir sonuç doğuruyor. Her kör için dünya kapkara değildir. Körlüğün en korkunç ceza olarak kabul edilmesinin nedenlerinden biri de bu aslında. Sonsuz karanlık, sonsuz

kapalı kalma durumu gibi değerlendiriliyor. Bir de, yaşamın kötülüklerini göremediklerini düşündüğü için körleri şanslı görme durumu var.”

"Karanlıkla ilgili söylediklerine katılıyorum ama yaşamın olumsuzluğundan azade olduklarını düşündüklerini sanmıyorum” dedi Arkadaş ve ekledi: “Homeros’u tanıyan, Veysel’le aynı çağda yaşamış bir insan böyle düşünemez. Hatta ben daha üstün nitelikli olduklarını bile düşünebilirim. Bir Veysel ya da Homeros olmak kolay değildir. Belki de görme yetilerinin olmamasından kaynaklı bu kadar üretkenler.”

“Sen de mi Brütüs?” dedi gülerek. “Homeros kör olduğu için Homeros değildi. Veysel de öyle. Mesela Veysel’in ozanlığında toprak körlükten daha belirleyicidir. Tıpkı Karacaoğlan’da aşkın belirleyici olduğu gibi. Senin gibi, bir mantık çerçevesinde düşünen birisinin yapabileceği bir değerlendirme değil ”bu.

“Anlamaya çalışıyorum” dedi Arkadaş. “Benim yürüttüğüm mantık da genelleyici olmuş evet.”

“Olsun” dedi gülerek. “Burası benim kaçış noktam olduğu için affedilebilirsin. Toplumun karmaşasından buraya kaçıyorum. Bildikçe yalnızlaşmak diyorduk ya, burada yalnızlığımızı paylaşıyoruz. ‘Mutluluk bilgiyle kazanılır’ demiş Platon. Biz de Yalnızlaşmayı kazanıyoruz. Yine de ondan vaz geçemiyoruz. "Bilgi aşk gibidir" demiş bir başkası. "Huzursuz eder ama öğrenmek istersin.”

“Her ikisi de doğru” dedi Arkadaş. “Yalnızlaşmamanın tek yolu bilgiyi tekelimizden çıkarmak. "Öğrenmenin ve öğretmenin yollarını bulmak.” "Kendimizi yeniden yaratmak.”

“Evet, haklısın” dedi. “O zaman içimizdeki yaşam ateşini harlamış olacağız. Kendimizi yeniden yaratacağız. Geçtiğimiz çağın en büyük yazarlarından biri, özgürlük ve eşitlik yolunda yitirdiği sağlığının ardından, hasta yatağında yazmayı keşfetmiş ve ‘Selam yaşam ateşi’ diye başlamıştı işe.”

“Evet” dedi Arkadaş. “Yılgınlığa düştüğümüzde bu bizim parolamız olmalı. İnsan sevdikçe, yürüdükçe, denedikçe yaşam ateşini harlamış olur.”

Gün yavaş yavaş toplanmış, gömüleceği takvim yaprağına doğru yola çıkmıştı. O da hafiften evin yolunu tutmuştu. "Selam yaşam ateşi!" cümlesini sürekli zihninde tekrarlıyordu. Nazım'ın Bahri Hazer şiirinin ritmini çok severdi. Bir senfoni gibi bulurdu:

"İniyor kayık, çıkıyor kayık.

İN çık, in çık..."

Kapıdan girerken, kendi fonetiğini yaratma çabasına girişmişti bile.

Selam yaşam ateşi,

Selam,

37

Yaşam,

Selam yaşam,

Selam yaşam ateşi.